

ΤΜΗΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ
ΜΠΣ ΣΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: κ. ΕΜΜ. ΤΣΙΡΙΤΑΚΗΣ

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ:
ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΑ ΟΦΕΛΗ
ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

ΔΙΑΜΑΝΤΗ ΑΡΤΕΜΗΣΙΑ (ΜΧΡΗ/0608)

ΠΕΙΡΑΙΑΣ 2008

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Εισαγωγή	Σελίδα 3
Ορισμός Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (Μ.Μ.Ε.)	Σελίδα 4
Χρηματοδότηση Μ.Μ.Ε. και ελληνικές τράπεζες	Σελίδα 6
Παλαιότερα προγράμματα ενίσχυσης των ΜΜΕ	
ΕΟΜΜΕΧ	Σελίδα 11
Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα (ΜΟΠ) -	
Α' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης	Σελίδα 12
Β' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης	Σελίδα 13
Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών	
Επιχειρήσεων	
Εισαγωγικά στοιχεία	Σελίδα 14
Τομείς δράσης του ΤΕΜΠΜΕ	Σελίδα 15
Οικονομικά και στατιστικά στοιχεία	Σελίδα 19
Οι επιπτώσεις της λειτουργίας του ΤΕΜΠΜΠΕ στην	
ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ	Σελίδα 23
Κοινοτικές επιδοτήσεις	
Η αντίληψη της ΕΕ για την σημασία της ανάπτυξης	
των ΜΜΕ	Σελίδα 28
Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης	Σελίδα 30
Ενιαίο Στρατηγικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης	Σελίδα 35
Ευρωπαϊκή πύλη για τις ΜΜΕ	Σελίδα 39
Οι επιπτώσεις των ευρωπαϊκών επιδοτήσεων στην	
ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ	Σελίδα 40
Συνδυασμένη χρήση των ευρωπαϊκών και κρατικών	
ενισχύσεων	Σελίδα 42
Τα παράπλευρα οφέλη των Τραπεζών από τις κρατικές	
και ευρωπαϊκές επιδοτήσεις	Σελίδα 44
Στατιστικό δείγμα - παρατηρήσεις	Σελίδα 49
Συμπεράσματα	Σελίδα 54
Βιβλιογραφία	Σελίδα 56

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να προσφέρει στον αναγνώστη βασικές πληροφορίες σχετικά με τις δυνατότητες που έχουν οι ΜΜΕ να λάβουν ενισχύσεις στην χρηματοδότησή τους. Οι πηγές χρηματοδότησης είναι εξαιρετικής σημασίας για τις ΜΜΕ που λόγω του μεγέθους τους και των περιορισμένων οικονομικών τους πόρων δεν αποτελούν ελκυστικούς πελάτες προς χρηματοδότηση από τα τραπεζικά ιδρύματα και έχουν ανάγκη κάθε διαθέσιμο πόρο προκειμένου να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους.

Οι ΜΜΕ αποτελούν βασική προτεραιότητα της πολιτικής τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο δεδομένου ότι αποτελούν το 99% των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην ΕΕ. Για τον λόγο αυτό πολιτικές ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητάς τους εφαρμόζονται και σε εθνικό και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Σε επίπεδο κράτους οι ΜΜΕ μπορούν να επωφεληθούν της κρατικής εγγύησης από το Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, έργο που συγχρηματοδοτήθηκε από την ΕΕ. Από την άλλη πλευρά, η ΕΕ προσφέρει ανά τομείς ενδιαφέροντος (πχ τεχνολογία, απασχόληση) και ανά κατηγορία δραστηριότητας των επιχειρήσεων (πχ εμπόριο, μεταποίηση) επιδοτήσεις της τάξης του 50% του συνόλου της αναλαμβανόμενης επένδυσης, προκειμένου να ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα των μικρών επιχειρήσεων.

Στην εργασία αυτή επισημαίνονται τα οφέλη που έχουν οι ΜΜΕ από τη δυνατότητα ενίσχυσης της ρευστότητας τους μέσω των επιδοτήσεων· αυτά αποτελούν τις επονομαζόμενες «επιπτώσεις» των κρατικών και ευρωπαϊκών προγραμμάτων για τις ΜΜΕ. Από την άλλη πλευρά αναφερόμαστε και στο έτερο σκέλος που εντάσσεται στη διαδικασία χρηματοδότησης, τα πιστωτικά ιδρύματα. Τα ιδρύματα αυτά, επικουρώντας στην χρηματοδότηση των ΜΜΕ απολαμβάνουν και αυτά ποικίλα οφέλη από την υλοποίηση των δράσεων αυτών.

ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

COMMISSION RECOMMENDATION

of 6 May 2003

concerning the definition of micro, small and medium-sized enterprises

Article 2

Staff headcount and financial ceilings determining enterprise categories

1. The category of micro, small and medium-sized enterprises (SMEs) is made up of enterprises which employ fewer than 250 persons and which have an annual turnover not exceeding EUR 50 million, and/or an annual balance sheet total not exceeding EUR 43 million.
2. Within the SME category, a small enterprise is defined as an enterprise which employs fewer than 50 persons and whose annual turnover and/or annual balance sheet total does not exceed EUR 10 million.
3. Within the SME category, a microenterprise is defined as an enterprise which employs fewer than 10 persons and whose annual turnover and/or annual balance sheet total does not exceed EUR 2 million.

Article 3

Types of enterprise taken into consideration in calculating staff numbers and financial amounts

1. An 'autonomous enterprise' is any enterprise which is not classified as a partner enterprise within the meaning of paragraph 2 or as a linked enterprise within the meaning of paragraph 3.
2. 'Partner enterprises' are all enterprises which are not classified as linked enterprises within the meaning of paragraph 3 and between which there is the following relationship: an enterprise (upstream enterprise) holds, either solely or jointly with one or more linked enterprises within the meaning of paragraph 3, 25 % or more of the capital or voting rights of another enterprise (downstream enterprise).
3. 'Linked enterprises' are enterprises which have any of the following relationships with each other:
  - (a) an enterprise has a majority of the shareholders' or members' voting rights in another enterprise;
  - (b) an enterprise has the right to appoint or remove a majority of the members of the administrative, management or supervisory body of another enterprise;
  - (c) an enterprise has the right to exercise a dominant influence over another enterprise pursuant to a contract entered into with that enterprise or to a provision in its memorandum or articles of association;
  - (d) an enterprise, which is a shareholder in or member of another enterprise, controls alone, pursuant to an agreement with other shareholders in or members of that enterprise, a majority of shareholders' or members' voting rights in that enterprise.

Σύμφωνα με την σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής του 2003, ο ορισμός για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις είναι ο ακόλουθος:

Ως μικρομεσαίες επιχειρήσεις, που στο εξής θα καλούνται «ΜΜΕ», ορίζονται οι επιχειρήσεις οι οποίες:

- Απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους,
- Έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών που δεν υπερβαίνει τα 50 εκατ. € ή έχουν ετήσιο συνολικό ισολογισμό που δεν υπερβαίνει τα 43 εκατ. €
- Πληρούν το κριτήριο ανεξαρτησίας, δηλαδή δεν ανήκουν, κατά ποσοστό 25% ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου, σε μια επιχείρηση ή, από κοινού, σε περισσότερες επιχειρήσεις, οι οποίες δεν ανταποκρίνονται στους ορισμούς της ΜΜΕ ή της μικρής επιχείρησης (ανάλογα με την περίπτωση).

Η διάκριση μεταξύ πολύ μικρών, μικρών και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεων γίνεται ως ακολούθως (Πίνακας 1):

- Πολύ μικρές επιχειρήσεις: απασχολούν λιγότερα από 10 άτομα
- Μικρές επιχειρήσεις: απασχολούν λιγότερα από 49 άτομα και έχουν είτε ένα ετήσιο κύκλο εργασιών που δεν ξεπερνά τα 10 εκ. €, ή ένα ετήσιο σύνολο ισολογισμού που δεν ξεπερνά τα 10 εκ. €.
- Μεσαίες επιχειρήσεις : απασχολούν λιγότερα από 249 άτομα και έχουν είτε ένα ετήσιο κύκλο εργασιών που δεν ξεπερνά τα 50 εκ. €, ή ένα ετήσιο σύνολο ισολογισμού που δεν ξεπερνά τα 43 εκ. €.

Κατηγορία Επιχειρήσεων	Αριθμός εργαζομένων (αμετάβλητος)	Κύκλος εργασιών	Συνολικός ισολογισμός
Μεσαίες	< 250	< 50 εκατ. €	< 43 εκατ. €
Μικρές	< 50	< 10 εκατ. €	< 10 εκατ. €
Πολύ μικρές	< 10	< 2 εκατ. €	< 2 εκατ. €

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ Μ.Μ.Ε. ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

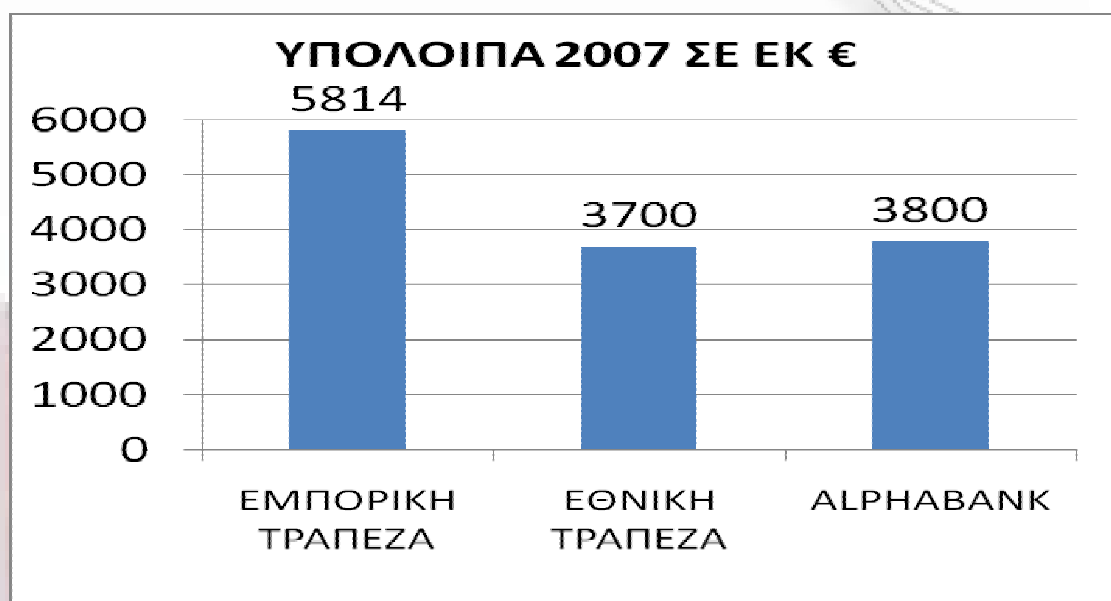
Η χρηματοδότηση των επενδυτικών τους σχεδίων αποτελεί ένα διαρκές πρόβλημα για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, καθώς τα οικονομικά τους μεγέθη κάνουν τις τράπεζες πιο διστακτικές στην χρηματοδότησή τους λόγω του μεγαλύτερου κινδύνου που αναλαμβάνουν για την αποπληρωμή των δανείων τους. Επίσης, τα οικονομικά μεγέθη μιας μικρής ή μεσαίας επιχείρησης δεν της επιτρέπουν κάποιες φορές να καταφύγει στον τραπεζικό δανεισμό για να καλύψει το σύνολο των αναγκών της σε πίστωση γιατί το επιτόκιο που της επιβάλλεται κάνει το κόστος του δανεισμού απαγορευτικό για τις δυνατότητές της. Ακόμη, λόγω του μικρού μεγέθους της, η πληροφόρηση που έχει για τραπεζικά προϊόντα και υπηρεσίες που θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει είναι ανεπαρκής κι έχει παραμένει καθηλωμένη στο μέγεθος που ήδη έχει χωρίς να μπορεί να υλοποιήσει κάποιες καινοτόμες ιδέες ή τεχνολογία που θα είχε τη δυνατότητα να αναπτύξει με κάποια μορφή χρηματοδότησης.

Παρά όμως τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις σε σχέση με την εξεύρεση χρηματικών πόρων για την ανάπτυξη και μεγέθυνσή τους, τα ποσά των χρηματοδοτήσεων των τραπεζών που κατευθύνονται προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις αποτελούν ένα σημαντικό ποσοστό των συνολικών επιχειρηματικών πιστοδοτήσεών τους. Αυτό είναι λογικό να συμβαίνει στην Ελλάδα, που είναι μία χώρα της οποίας το μεγαλύτερο ποσοστό των επιχειρήσεων ανήκει στα μεγέθη αυτά και δεν έχει πολλές μεγάλες σε μέγεθος επιχειρήσεις.

Στις περισσότερες ελληνικές τράπεζες υπάρχουν ειδικά κέντρα χρηματοδοτήσεων για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, που θέτουν συνήθως ένα όριο ετήσιου τζίρου κάτω των 2,5 εκατομμυρίων ευρώ. Αν διαβάσει κάποιος προσεκτικά τα στοιχεία που αναφέρονται στους ισολογισμούς των τραπεζών και στις ετήσιες οικονομικές εκθέσεις των διοικήσεών τους, μπορεί να έχει μια καλή εικόνα για τα χρηματικά ποσά που διοχετεύονται στην πίστωση αυτών των επιχειρήσεων. Κατά το διάστημα 01.01.2000-31.12.2007, μπορούμε να

παρατηρήσουμε τα ακόλουθα αναφορικά με τις μεγαλύτερες τράπεζες που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα:

☞ Σύμφωνα με την ετήσια έκθεσή της, η **Εμπορική Τράπεζα** κατά το παρελθόν έτος 2007 αύξησε τις χρηματοδοτήσεις του τομέα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων κατά 11% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, με το υπόλοιπό τους να ανέρχεται στα € 5.814.000.000, με ιδιαίτερη αύξηση μετά τη δημιουργία εξειδικευμένων κέντρων Χρηματοδότησης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, όπως προαναφέραμε.

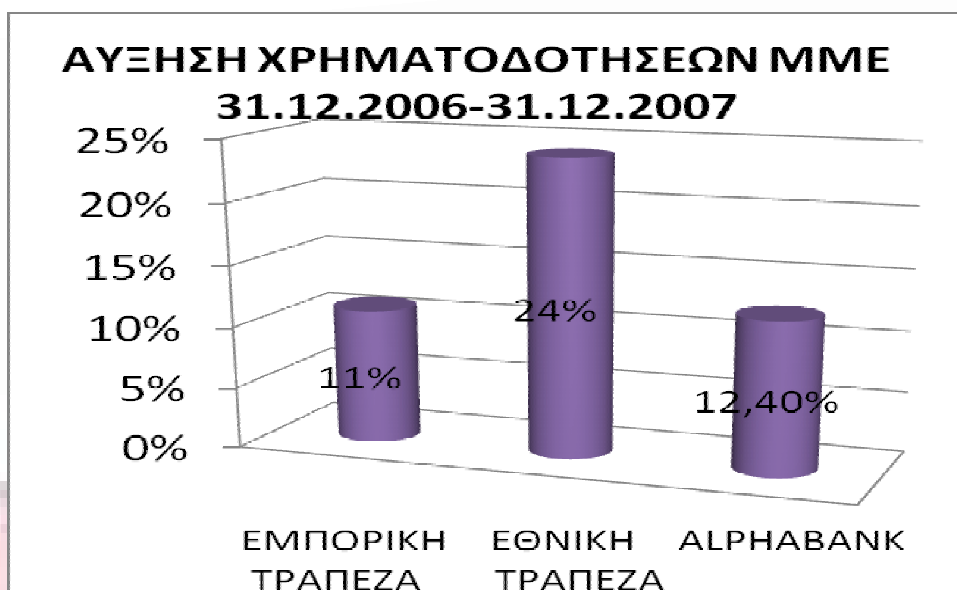
☞ Στον τομέα των επιχειρηματικών πιστοδοτήσεων προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις, η **Alpha Bank**, παρόλο που το έτος 2007 ήταν χρονιά αναδιοργάνωσης των εργασιών χρηματοδότησεων, παρουσιάστηκε αύξηση των υπολοίπων χρηματοδότησης. Στον τομέα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, που κατά το διαχωρισμό της τράπεζας αφορά επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών έως 2,5 εκατομμύρια € ή πιστοδότηση έως 1 εκατομμύριο €, τα υπόλοιπα ανήλθαν στο ποσό των 3.800.000.000 €, αυξημένα κατά 12,4% σε σχέση με την προηγούμενη χρήση, ενώ στην υποκατηγορία των

πολύ μικρών επιχειρήσεων με πιστοδοτικό όριο έως 90.000 € το ποσοστό αύξησης των εργασιών ανέρχεται στο 20,8%.

☞ Συμπορευόμενη με τους υπόλοιπους ανταγωνιστές της, η **Eurobank** σημείωσε σημαντική αύξηση στο χαρτοφυλάκιο των χορηγήσεων της κατά το προηγούμενο έτος. Η αύξηση αυτή αποδίδεται από την Τράπεζα στην προώθηση καινοτόμων και διαφοροποιημένων προϊόντων προς τους πελάτες της. Στον τομέα της χρηματοδότησης μεσαίων επιχειρήσεων παρουσιάστηκε αύξηση της τάξης του 31,7% με υπόλοιπα έτους στο ποσό των 9.500.000.000 € και στον αντίστοιχο τομέα των μικρών επιχειρήσεων η αύξηση ανήλθε στο 37,6% με υπόλοιπα έτους ύψους 7.600.000.000 €. Σημειώνεται ότι τα παραπάνω ποσά αφορούν χρηματοδοτήσεις όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και στις άλλες χώρες της «Νέας Ευρώπης» όπου δραστηριοποιείται ο Όμιλος Eurobank.

☞ Αύξηση στις χρηματοδοτήσεις μικρομεσαίων επιχειρήσεων παρουσίασε και η **Εθνική Τράπεζα**. Το 2007 οι χορηγήσεις της τράπεζας προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις και επαγγελματίες προσέγγισαν το ποσό των 3.700.000.000 €, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 24%, ενώ αξίζει να σημειωθεί ότι τα παραπάνω επετεύχθησαν με αύξηση του πληθυσμού των συνεργαζομένων επαγγελματιών κατά 10%.

Από τα ανωτέρω στοιχεία είναι εμφανές ότι ο τομέας των πιστοδοτήσεων μικρομεσαίων επιχειρήσεων αποτελεί ένα κλάδο με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τις τράπεζες, οι οποίες διεκδικούν αύξηση των μεριδίων τους, με στόχο όμως τη διατήρηση μικρού μεγέθους αναλαμβανομένων κινδύνων, ώστε να μην μεταβληθεί το χαμηλό ποσοστό δανείων με προβλήματα αποπληρωμής. Ο όσο το δυνατόν μεγαλύτερος περιορισμός του credit risk στη συγκεκριμένη κατηγορία δανείων αφήνει εκτός χρηματοδότησης τις μικρές - κυρίως - αλλά και μεσαίες επιχειρήσεις που κάνουν τα πρώτα βήματα στην αγορά, που έχουν χαμηλά ποσοστά κερδοφορίας και που στερούνται εμπράγματων εξασφαλίσεων. Μία σημαντική διέξοδο στη δυνατότητα χρηματοδότησης των επιχειρήσεων αυτών δίνουν οι επιδοτήσεις του Ελληνικού Κράτους, καθώς και οι επιδοτήσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση που τους προσφέρουν μέρος των απαραίτητων κεφαλαίων και καθιστούν την επιχείρηση - πελάτη πιο ελκυστική για τα πιστωτικά ιδρύματα.

Κυρίαρχος φορέας των κρατικών επιδοτήσεων προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις είναι το Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων, το οποίο με τη δράση του από το 2004 υποκατέστησε τον ΕΟΜΜΕΧ.

Αναφορικά με τον τομέα των Κοινοτικών Επιδοτήσεων, αυτές προκηρύσσονται απευθείας από το Υπουργείο Οικονομικών, το οποίο έχει και

την ευθύνη της κατανομής τους ανα περιφέρεια και ανά κλάδο δραστηριότητας. Ανάλογα με την χρονική περίοδο υπό εξέταση, τα Κοινοτικά Κονδύλια διαχωρίζονται στο Α' και Β' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, τα οποία έχουν ολοκληρωθεί, στο Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης του οποίου η προθεσμία υλοποίησης λήγει την 31/12/2008 και τον διάδοχο των παραπάνω Ενιαίο Στρατηγικό Πλαίσιο Ανάπτυξης (Ε.Σ.Π.Α.), το οποίο βρίσκεται τώρα στην φάση του σχεδιασμού.

Στην συνέχεια της μελέτης μας θα ασχοληθούμε με τα ακόλουθα θέματα:

- Θα γνωρίσουμε τους ανωτέρω φορείς επιδοτήσεων,
- Θα δούμε κάποια βασικά οικονομικά μεγέθη των επιδοτήσεων που έχουν υλοποιηθεί
- Θα αναλύσουμε τις επιπτώσεις των δράσεων τους στην ανάπτυξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων
- Θα εξετάσουμε τι παράπλευρα οφέλη είχαν τα πιστωτικά ιδρύματα από την παροχή των παραπάνω επιδοτήσεων

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΩΝ ΜΜΕ

EOMMEX

Ο Ελληνικός Οργανισμός Μικρών και Μεσaiών Επιχειρήσεων και Χειροτεχνίας ιδρύθηκε το 1977 και αποτέλεσε τον πρώτο φορέα στήριξης της δράσης των ΜΜΕ.

Ο Οργανισμός άρχισε να δραστηριοποιείται στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών από το 1984, μετά την τροποποίηση του νομικού πλαισίου του. Ο EOMMEX προσέφερε στήριξη στις ΜΜΕ μέσω δανείων για κατηγορίες επιχειρήσεων, όπως ο κλάδος της βιοτεχνίας, με την παροχή εγγύησης για την έκδοση εγγυητικών επιστολών υπέρ των επιχειρήσεων (δραστηριότητα την οποία συνεχίζει έως και σήμερα), οικονομικές ενισχύσεις και συμμετοχή στην ενίσχυση των επιχειρήσεων μέσω των Αναπτυξιακών Νόμων.

Παράλληλα με τις παραπάνω δράσεις, ο Οργανισμός αποτελεί ένα κύριο φορέα υλοποίησης των Μεσογειακών Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων, του Α' και του Β' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Στα πλαίσια του Β' ΚΠΣ ο EOMMEX υλοποίησε πέντε προγράμματα που στόχευαν στην ανάπτυξη των ΜΜΕ, συνολικού προϋπολογισμού € 77.810.711 (26.514.000.000 δρχ), από τον οποίο απορροφήθηκε το 91% των διατεθέντων πόρων. Από τα προγράμματα αυτά επωφελήθηκαν περίπου 2.500 επιχειρήσεις και δημιουργήθηκαν πάνω από 4.000 νέες θέσεις εργασίας.

Σήμερα ο EOMMEX υλοποιεί στοχευμένα προγράμματα κοινοτικών ενισχύσεων ενταγμένων στο Γ' ΚΠΣ που αφορούν την ανάπτυξη της γυναικείας και της νεανικής επιχειρηματικότητας, καθώς και της επιχειρηματικότητας των ΑΜΕΑ. Επίσης προωθεί και άλλες κοινοτικές δράσεις όπως η πρωτοβουλία EQUAL και INNOVINT - INTERREG III C, που σχετίζονται και αυτά με την προώθηση της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και της διεθνοποίησης των επιχειρήσεων.

Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα (ΜΟΠ) – Α΄ Κοινοτικό Πλαίσιο
Στήριξης

Τα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα ξεκίνησαν το 1986, με αρχική περίοδο εφαρμογής το διάστημα 1984-1989, αλλά η δράση τους παρατάθηκε έως το 1993. Τα προγράμματα αυτά θεωρούνται ως τα πρώτα μέτρα άσκησης Ευρωπαϊκής Περιφερειακής Πολιτικής, με στόχο την υλοποίηση μιας μεσοπρόθεσμης προσπάθειας για την ανάπτυξη των λιγότερο ανεπτυγμένων περιφερειών της ΕΕ. Στην Ελλάδα καταρτίστηκαν 7 ΜΟΠ για αντιστοιχο αριθμό περιφερειών, καθώς και ένα θεματικό, το ΜΟΠ Πληροφορικής. Στο προαναφερθέν χρονικό διάστημα υλοποιήθηκε και το Α΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (1989-1993).

Τόσο οι δράσεις των ΜΟΠ όσο και του Α΄ ΚΠΣ χαρακτηρίστηκαν από μεγάλη διασπορά των κονδυλίων σε μικρά έργα υποδομής σε όλη την επικράτεια. Κύριοι τομείς που επωφελήθηκαν από αυτές τις δράσεις ήταν οι μεταφορές με τη βελτίωση του επαρχιακού δικτύου και ο τουρισμός με την επιδότηση ίδρυσης μικρού και μεσαίου μεγέθους ξενοδοχείων σε πολλές περιοχές.

Την περίοδο αυτή και ειδικότερα μετά το 1988 άλλαξε ο τρόπος εφαρμογής των προγραμμάτων ενίσχυσης με τον συντονισμό των δράσεων των κοινοτικών διαρθρωτικών ταμείων αντί της ανεξάρτητης λειτουργίας και υλοποίησης του καθενός, όπως ίσχυε μέχρι τότε. Η μεταρρύθμιση προέβλεπε την αύξηση σταδιακά των διοχετευόμενων πόρων μέχρι τον διπλασιασμό τους το διάστημα 1987-1993, ενώ επίσης οι δράσεις αυτές υλοποιούνται με συντονισμένες ενέργειες από κοινού τόσο των ευρωπαϊκών όσο και των περιφερειακών/τοπικών αρχών.

Β' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης

Το Β' ΚΠΣ υλοποιήθηκε το διάστημα 1994-1999 με μεγαλύτερη έμφαση σε έργα που είχαν ως στόχο να ενισχύσουν την εξωστρέφεια της ελληνικής οικονομίας και να δημιουργήσουν τις απαραίτητες υποδομές για την σύνδεση της χώρας με το εξωτερικό. Κύριος στόχος των δράσεων είναι η προετοιμασία για την επερχόμενη ένταξη στην Ευρωπαϊκή και Νομισματική Ένωση και η υλοποίηση μεγάλων έργων υποδομής όπως η Εγνατία Οδός, το Μετρό Αθηνών, εκσυγχρονισμός λιμανιών κτλ. Παρά ταύτα, και στο διάστημα αυτό έχουμε την υλοποίηση έργων που στοχεύουν στην ανάπτυξη του συνόλου της ελληνικής επικράτειας.

Οι πόροι που απορροφήθηκαν από το Β' ΚΠΣ ήταν κατά πολύ μεγαλύτεροι των προηγούμενων ευρωπαϊκών δράσεων, γεγονός το οποίο διαφαίνεται και στον παρατιθέμενο στη συνέχεια (σελ. 28) πίνακα. Στο πρόγραμμα αυτό όμως παρουσιάστηκαν και αρκετά προβλήματα στους μηχανισμούς διαχείρισης και υλοποίησης των κοινοτικών πόρων, οι οποίοι δεν μπόρεσαν να ανταπεξέλθουν σε μία μεγαλύτερης κλίμακας υλοποίηση σε σχέση με τα προηγούμενα προγράμματα. Η αντιμετώπιση όμως αυτών των προβλημάτων δημιούργησαν ένα καλύτερο έδαφος για την επερχόμενη εφαρμογή του Γ' ΚΠΣ, που συνέβαλε καθοριστικά στην ανάπτυξη των ΜΜΕ στην χώρα μας.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΤΑΜΕΙΟ ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑΣ ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (Τ.Ε.Μ.Π.Μ.Ε.)

Εισαγωγικά στοιχεία

Το Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων ιδρύθηκε το 2002 με τον νόμο 3066/02 που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Α'252/18.10.2002. Το έργο υλοποιήθηκε με εθνικούς πόρους κατά 33% και με κοινοτικούς πόρους (από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης) κατά 67%. Είναι ένα χρηματοπιστωτικό ίδρυμα το οποίο υπάγεται στην Τράπεζα της Ελλάδος και μπορεί να παρέχει εγγυήσεις και αντεγγυήσεις σε πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα, σε εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης, σε εταιρείες επιχειρηματικών συμμετοχών υπέρ των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων.

Η Τράπεζα της Ελλάδος με την υπ' αριθμόν 2540/2004 πράξη του Διοικητή της έχει ορίσει κάποιους κανόνες εποπτείας του Ταμείου, όσον αφορά την κεφαλαιακή του επάρκεια, τους τρόπους με τους οποίους επιτρέπεται να επενδύει τα διαθέσιμά του (επενδύσεις περιορισμένου πιστωτικού κινδύνου και κινδύνου αγοράς) καθώς και τον συντελεστή στάθμισης των απαιτήσεων για τις οποίες εγγυάται και χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του δείκτη φερεγγυότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων

Η χρηματοδότηση του 67% του ΤΕΜΠΜΕ εντάχθηκε στο Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης το 2003 και το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου του Ταμείου καταβλήθηκε μέχρι τον Σεπτέμβριο του ίδιου έτους. Το αρχικό μετοχικό κεφάλαιο ήταν 100.000.000 € ενώ στη βραχεία διάρκεια ζωής του το Ταμείο έχει κάνει δύο αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου: διπλασίασε το αρχικό μετοχικό κεφάλαιο στα 200.000.000 € το Δεκέμβριο του 2004 και το αύξησε εκ νέου στα 240.000.000 € τον Δεκέμβριο του 2005.

Αποστολή του Ταμείου, σύμφωνα με την ετήσια έκθεση του 2006 είναι «η διευκόλυνση της πρόσβασης στο χρηματοπιστωτικό και χρηματοοικονομικό σύστημα των ελληνικών μικρών επιχειρήσεων μέσω της κάλυψης μεγάλου

μέρους των οικονομικών και εμπορικών κινδύνων τους». Η πολιτική του Ταμείου αποτελεί την τοπική εφαρμογή και ταυτίζεται ουσιαστικά με την πολιτική δράσης του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Τ.Π.Α.), από το οποίο προήλθε και το 67% της αρχικής χρηματοδότησής του. Σκοπός του Ε.Τ.Π.Α. είναι η άμβλυση των ανισοτήτων, η αναδιάρθρωση και η οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη όλων των περιφερειών. Οι βασικές στρατηγικές κατευθύνσεις του Ταμείου, σύμφωνα και με όσα αναφέρει στην επίσημη ιστοσελίδα του, είναι συνοπτικά:

- ✎ η συγκράτηση των καταπτώσεων των εγγυήσεων σε χαμηλά επίπεδα, με σκοπό την αποφυγή απομείωσης του αρχικού μετοχικού κεφαλαίου της
- ✎ η δημιουργία ορθολογικής διασποράς των κινδύνων (ανά μέγεθος, ανά τράπεζα, ανά περιφέρεια, ανά διάρκεια, ανά ΜΕ) με σκοπό την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη και τον περιορισμό των οικονομικών και περιφερειακών ανισοτήτων
- ✎ η προώθηση συνεργασιών με παρεμφερή συστήματα (Ευρωπαϊκή Ένωση, Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων κ.λπ.) με σκοπό την απορρόφηση σχετικών προγραμμάτων και την εισαγωγή ειδικής τεχνογνωσίας.
- ✎ η μείωση του συνολικού κόστους δανεισμού

Τομείς δράσης του ΤΕΜΠΙΜΕ

Το Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων υλοποιεί συνολικά έξι προγράμματα δράσης:

- i. **ΤΕΜΠΙΜΕ 104: ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΜΙΚΡΩΝ Ή ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΝΕΩΝ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧ/ΣΕΩΝ**

Το πρόγραμμα αυτό αφορά επιχειρήσεις, νέες ή υφιστάμενες, με προσωπικό έως 49 άτομα και ετήσιο κύκλο εργασιών ή ετήσιο ισολογισμό που

δεν θα ξεπερνά τα 10 εκατομμύρια ευρώ. Οι ανωτέρω προϋποθέσεις ισχύουν για τα δύο πρώτα έτη λειτουργίας στην περίπτωση νέων επιχειρήσεων ή τα δύο προηγούμενα έτη από την έναρξη της επιδότησης για τις υφιστάμενες επιχειρήσεις. Στόχος του προγράμματος αυτού είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και η εφαρμογή νέων τεχνολογιών και καινοτομιών. Για το λόγο αυτό πρόκειται ουσιαστικά για επενδύσεις σε πάγιες εγκαταστάσεις και εξοπλισμό ή για επενδύσεις για την εκπόνηση ερευνών. Η ανώτατη διάρκεια της εγγύησης είναι 10 έτη και το ποσό των δανείων κυμαίνεται από 25.000 έως 250.000 €.

ii. ΤΕΜΠΙΜΕ 2₀₄: ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Το πρόγραμμα αυτό αφορά επιχειρήσεις που λειτουργούν ήδη μία τριετία και απασχολούσαν έως 9 άτομα τα δύο προηγούμενα έτη από την έναρξη της επιδότησης. Ο ετήσιος ισολογισμός ή ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν πρέπει να ξεπερνά τα 2 εκατομμύρια ευρώ κατά τα προηγούμενα δυο έτη της επιδότησης και πρέπει να εμφανίζουν κέρδη τουλάχιστον σε μία χρήση. Όπως και στην δράση 1-04, στόχος του προγράμματος αυτού είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και η εφαρμογή νέων τεχνολογιών και καινοτομιών. Για το λόγο αυτό πρόκειται ουσιαστικά για επενδύσεις σε πάγιες εγκαταστάσεις και εξοπλισμό ή για επενδύσεις για την εκπόνηση ερευνών. Η ανώτατη διάρκεια της εγγύησης είναι 10 έτη και το ποσό των δανείων κυμαίνεται από 25.000 έως 300.000 €.

iii. ΤΕΜΠΙΜΕ 3₀₄: ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Το πρόγραμμα αυτό αφορά επιχειρήσεις οποιασδήποτε νομικής μορφής που λειτουργούν ήδη μία τριετία και απασχολούσαν από 10 έως 49 άτομα τα δύο προηγούμενα έτη από την έναρξη της επιδότησης. Ο ετήσιος ισολογισμός ή ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν πρέπει να ξεπερνά τα 10 εκατομμύρια ευρώ κατά τα προηγούμενα δυο έτη της επιδότησης και πρέπει να εμφανίζουν κέρδη τουλάχιστον σε μία χρήση. Όπως και στις προηγούμενες δύο δράσεις, στόχος

του προγράμματος αυτού είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και η εφαρμογή νέων τεχνολογιών και καινοτομιών. Για το λόγο αυτό πρόκειται ουσιαστικά για επενδύσεις σε πάγιες εγκαταστάσεις και εξοπλισμό ή για επενδύσεις για την εκπόνηση ερευνών. Η ανώτατη διάρκεια της εγγύησης είναι 10 έτη και το ποσό των δανείων κυμαίνεται από 25.000 έως 400.000 €.

iv. ΤΕΜΠΙΜΕ 4₀₄: ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑ ΜΙΚΡΟΔΑΝΕΙΩΝ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Το πρόγραμμα αυτό αφορά επιχειρήσεις που είτε λειτουργούν ήδη είτε βρίσκονται υπό σύσταση και απασχολούσαν ή θα απασχολήσουν έως 6 άτομα τα δύο προηγούμενα έτη από την έναρξη της επιδότησης ή κατά τα δύο πρώτα έτη λειτουργίας τους. Ο ετήσιος ισολογισμός ή ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν πρέπει να ξεπερνά τα 2 εκατομμύρια ευρώ κατά τα προηγούμενα δυο έτη της επιδότησης και πρέπει να εμφανίζουν κέρδη τουλάχιστον σε μία χρήση. Όπως και στην δράση 1-04, στόχος του προγράμματος αυτού είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και η εφαρμογή νέων τεχνολογιών και καινοτομιών. Για το λόγο αυτό πρόκειται ουσιαστικά για επενδύσεις σε πάγιες εγκαταστάσεις και εξοπλισμό ή για επενδύσεις για την εκπόνηση ερευνών. Το ποσό των δανείων κυμαίνεται από 10.000 έως 25.000 € και αφορά δάνεια βραχυπρόθεσμα έως 1,5 έτος διάρκειας ή μεσομακροπρόθεσμα με ανώτατη διάρκεια τα πέντε έτη.

v. ΤΕΜΠΙΜΕ 5₀₄: ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑ ΓΙΑ ΕΞΑΓΟΡΕΣ, ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΙΣ, ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ, ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Το πρόγραμμα αυτό αφορά επιχειρήσεις οποιασδήποτε νομικής μορφής που λειτουργούν ήδη μια διετία και απασχολούσαν έως 49 άτομα τα δύο προηγούμενα έτη από την έναρξη της επιδότησης. Ο ετήσιος ισολογισμός ή ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν πρέπει να ξεπερνά τα 10 εκατομμύρια ευρώ κατά τα προηγούμενα δυο έτη της επιδότησης και οι εξαγοράζουσες επιχειρήσεις

πρέπει να εμφανίζουν κέρδη τουλάχιστον σε μία χρήση. Στόχος του προγράμματος αυτού είναι η ενθάρρυνση της μεγέθυνσης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και το συγκερασμό διαφορετικών στρατηγικών και εμπειριών με απώτερο στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών επιχειρήσεων. Η ανώτατη διάρκεια της εγγύησης είναι 10 έτη και το ποσό των δανείων κυμαίνεται από 25.000 έως 400.000 €.

vi. ΤΕΜΠΙΜΕ 606: ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ (LEASING) ΜΙΚΡΩΝ & ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Το πρόγραμμα αυτό αφορά επιχειρήσεις που είτε λειτουργούν ήδη είτε βρίσκονται υπό σύσταση και απασχολούσαν ή θα απασχολήσουν έως 49 άτομα τα δύο προηγούμενα έτη από την έναρξη της επιδότησης ή κατά τα δύο πρώτα έτη λειτουργίας τους. Ο ετήσιος ισολογισμός ή ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν πρέπει να ξεπερνά τα 10 εκατομμύρια ευρώ κατά τα προηγούμενα δυο έτη της επιδότησης και πρέπει να εμφανίζουν κέρδη τουλάχιστον σε μία χρήση. Το πρόγραμμα αυτό στοχεύει στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και στην ικανοποίηση των απαιτήσεων και αναγκών της αγοράς, μέσω της εφαρμογής νέων τεχνολογιών. Για τον λόγο αυτό η χρηματοδοτική μίσθωση αφορά στη προώθηση του τεχνολογικού εκσυγχρονισμού και στη δημιουργία και ανάπτυξη νέων προϊόντων. Η ανώτατη διάρκεια της εγγύησης είναι 10 έτη και το ποσό των δανείων κυμαίνεται από 25.000 έως 400.000 €.

Τέλος, πρέπει να σημειώσουμε ότι τα επενδυτικά δάνεια που χορηγεί το Ταμείο με διάρκεια πέραν των τριών ετών για τα προγράμματα 1, 2 και 3, τα επενδυτικά δάνεια με διάρκεια πέραν του 1,5 έτους για την δράση 4 και όλες οι χρηματοδοτικές μισθώσεις του προγράμματος 6 καλύπτονται από την αντεγγύηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων¹, στα πλαίσια Σύμβασης

¹ Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων ιδρύθηκε το 1994 και έχει ως κύριο μέτοχο του την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και δραστηριοποιείται στον χώρο του Venture Capital και των Εγγυήσεων.

Συνεργασίας μεταξύ της ΤΕΜΠΜΕ Α.Ε. και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων (ΕΤΕπ) που υπογράφηκε στις 25/10/04 για την παροχή αντεγγυήσεων από το ΕΤΕπ στο Πλαίσιο του Πολυετούς Προγράμματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την επιχείρηση και το Επιχειρείν, ιδίως για τις Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ) (2001-2005).

Οικονομικά και στατιστικά στοιχεία

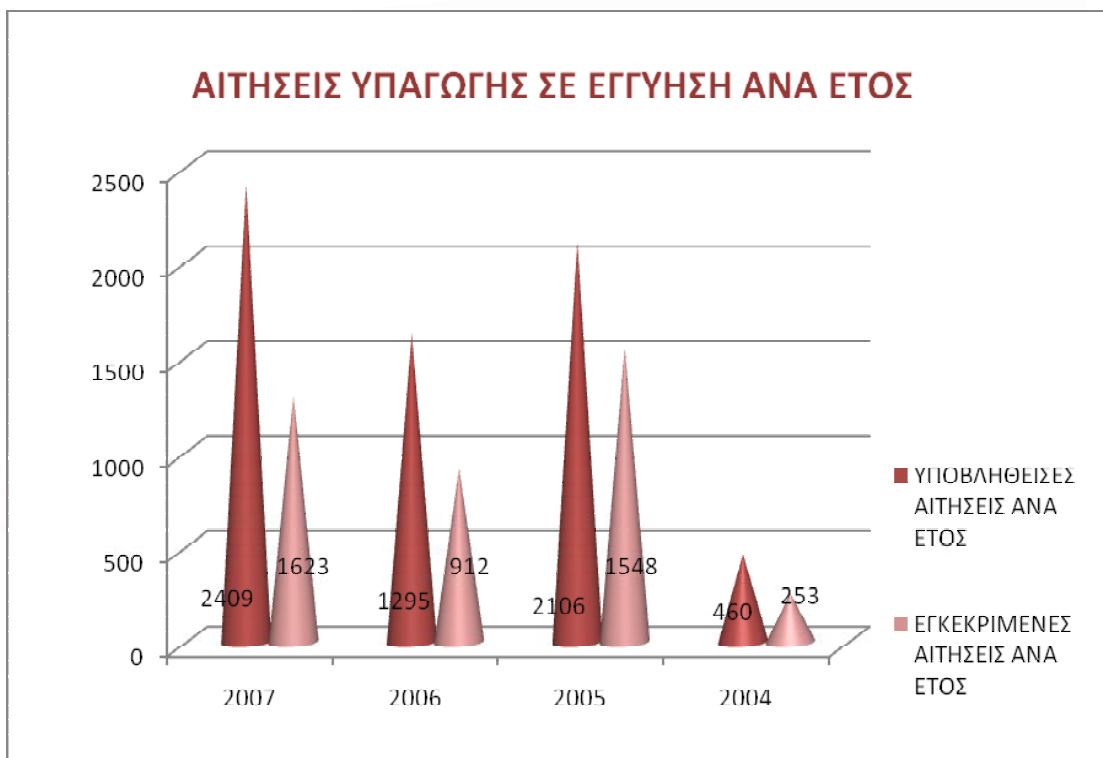
Το ΤΕΜΠΜΕ ξεκίνησε την παροχή εγγυήσεων τον Ιούνιο του 2004. Διαχρονικά ο θεσμός του Ταμείου γίνεται περισσότερο γνωστός και αυξάνεται ο αριθμός των αιτήσεων που δέχεται ετησίως για υπαγωγή σε πρόγραμμα εγγύησης. Τα σχετικά στοιχεία ακολουθούν στην συνέχεια:

Η διαχρονική πορεία των αιτημάτων που δέχεται το ΤΕΜΠΜΕ για υπαγωγή στα προγράμματα εγγυοδοσίας έχει την ακόλουθη εικόνα:

	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2005	31.12.2004
ΑΙΤΗΣΕΙΣ	6598	4189	2566	460
ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ	4008	2713	1801	253
ΑΞΙΑ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ ΣΕ ΕΚΑΤ €	171,9	83,9	40,4	5,6

% ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ   **60,75%**   **64,76%**   **70,19%**   **55,00%**

ενώ αν θέλουμε να επιμερίσουμε τον αριθμό των αιτήσεων που δέχεται κατ' έτος, η εικόνα παρουσιάζεται στο ακόλουθο γράφημα:

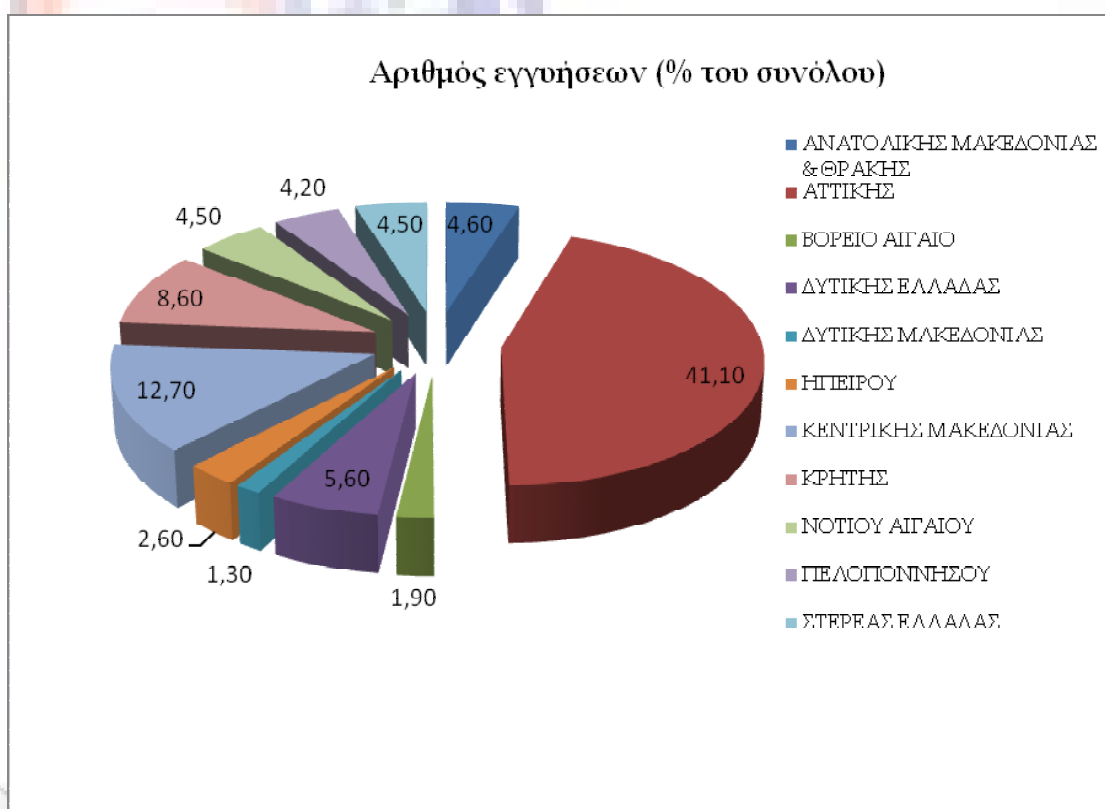
Συγκριτικά λοιπόν με το προηγούμενο έτος το ΤΕΜΠΜΕ παρουσίασε μια αύξηση των υποβαλλόμενων αιτημάτων κατά ποσοστό περίπου 100% σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο. Παρά την μεγάλη αύξηση των αιτήσεων, το ΤΕΜΠΜΕ υπολειπόταν κατά 30% περίπου του τεθέντος στόχου βάσει του Επιχειρησιακού Σχεδίου 2007-2008. Βασικοί λόγοι αυτής της «υστέρησης» ήταν

- i. οι εντάσεις στις διεθνείς χρηματοπιστωτικές αγορές το δεύτερο εξάμηνο του 2007,
- ii. οι βουλευτικές εκλογές τον Σεπτέμβριο του ίδιου έτους και οι πυρκαγιές του καλοκαιριού που ήταν ανασχετικές για την επιχειρηματική ανάπτυξη,
- iii. η αναμονή ψήφισης του νέου νομοθετικού πλαισίου για το Ταμείο και τη λειτουργία του και
- iv. η υλοποίηση του κύκλου του Γ'ΚΠΣ για το Εμπόριο και τις Υπηρεσίες στο τέλος του χρόνου, που στερήσε σημαντικό αριθμό υποψηφίων πελατών για το Ταμείο.²

² Δεδομένου ότι το πρόγραμμα του Γ'ΚΠΣ δεν είναι εξ ολοκλήρου χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ και η επιλεχθείσα επιχείρηση πρέπει να καταφύγει σε τραπεζικό δανεισμό για το 25% της επένδυσης, οι

Το μεγαλύτερο μέρος των εγγυήσεων που προσέφερε το ΤΕΜΠΙΜΕ συνολικά έως τις 31/12/2007 αφορούσε αιτήσεις δανείων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνταν εκτός της Περιφέρειας Αττικής. Μπορεί ονομαστικά το μεγαλύτερο ποσοστό να έχει δοθεί σε δάνεια εντός Αττικής, από την άλλη πλευρά όμως το γεγονός αυτό θεωρείται λογικό γιατί στην Αττική δραστηριοποιείται ο μεγαλύτερος αριθμός ΜΜΕ. Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία του Εθνικού Παρατηρητηρίου για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, στην περιφέρεια Αττικής δραστηριοποιείται το 34,9% των ΜΜΕ της Ελλάδας, το οποίο παράγει το 66,5% του τζίρου των ΜΜΕ πανελλαδικά. Δεδομένης λοιπόν της συγκέντρωσης των επιχειρήσεων στην Περιφέρεια Αττικής, θεωρείται πολύ σημαντικό ότι το 58,9% των εγγυήσεων της ΤΕΜΠΙΜΕ ΑΕ αφορούν επιχειρήσεις με έδρα εκτός Αττικής.

επιλεγμένες επιχειρήσεις θεωρείται ότι σε μεγάλο ποσοστό θα ανέτρεχαν στην εγγύηση του Ταμείου για το επιχειρηματικό δάνειο που θα είχαν ανάγκη.

Αναφορικά με τις εγγυήσεις που ενέκρινε το ΤΕΜΠΙΜΕ μπορούμε να κάνουμε τις ακόλουθες επισημάνσεις σχετικά με τις ειδικότερες κατηγορίες τις οποίες ενισχύουν:

- ✎ Το μεγαλύτερο ποσοστό εγγυήσεων αφορά ατομικές επιχειρήσεις (57,6% επί του συνόλου). Το γεγονός αυτό είναι πολύ σημαντικό γιατί αν μία ατομική επιχείρηση ανατρέξει αυτοτελώς σε τραπεζικό δανεισμό, υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να ζητηθεί από την Τράπεζα ως εξασφάλιση η κατοικία του δανειολήπτη. Με την εγγύηση της ΤΕΜΠΙΜΕ ενδυναμώνεται η πιστοληπτική ικανότητα αυτών των επιχειρήσεων - οι οποίες αποτελούν την πιο «αδύναμη» επιχειρηματική μονάδα - ενώ υπάρχει και ο περιορισμός ότι δεν επιτρέπεται να εγγραφεί προσημείωση σε ακίνητο που αποτελεί την α' κατοικία του δανειολήπτη.
- ✎ Αναφορικά με την κλαδική κατανομή των επενδύσεων, το εμπόριο παίρνει την μερίδα του λέοντος με ποσοστό 31,9% και ακολουθεί ο κλάδος της μεταποίησης με ποσοστό 27,5%.
- ✎ Μία στις πέντε επιχειρήσεις υπέρ της οποίας εγγυάται το ΤΕΜΠΙΜΕ ανήκει σε γυναίκα επιχειρηματία. Με τον τρόπο αυτό το Ταμείο συμβάλλει στην προσφορά επιχειρηματικών ευκαιριών στις γυναίκες, που κατέχουν κατά πολύ μικρότερο μερίδιο στην επιχειρηματική αγορά.
- ✎ Στο σύνολο των εγγυήσεων που έχουν εγκριθεί, πάνω από το 50% αφορά επιχειρήσεις με διάρκεια ζωής έως τρία χρόνια. Το γεγονός αυτό δείχνει πόσο σημαντική είναι η προσφορά του Ταμείου στην ενίσχυση των επιχειρήσεων κατά το ξεκίνημά τους, όταν βρίσκονται ακόμα σε «δοκιμαστικό» στάδιο λειτουργίας και ίσως δεν αποτελούν τόσο ελκυστικούς πελάτες για τις Τράπεζες.
- ✎ Οι θέσεις εργασίας που θα διατηρηθούν ή θα δημιουργηθούν, με βάση τα εγγυημένα δάνεια της ΤΕΜΠΙΜΕ έως 31.12.2007 προβλέπεται να προσεγγίσουν τον αριθμό 8.500, εκ των οποίων

εκτιμάται ότι περίπου 2.500 είναι νέες θέσεις εργασίας. Συνεπώς η ΤΕΜΠΙΜΕ ΑΕ αποτελεί και ένα μέσο διατήρησης και / ή δημιουργίας θέσεων εργασίας στη χώρα μας.

ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΤΕΜΠΙΜΠΕ ΣΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΜΕ

Το ΤΕΜΠΙΜΕ στην μικρή διάρκεια λειτουργίας του έως τώρα έχει προσφέρει, βάσει σχετικών μελετών που έχουν γίνει αλλά και σχετικών στατιστικών στοιχείων, σημαντική βοήθεια στις ΜΜΕ και ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς τους. Τον στόχο αυτό τον έχει επιτύχει μέσω της εγγύησης που προσφέρει η οποία δίνει τη δυνατότητα στις ΜΜΕ να μπορούν να ανταπεξέλθουν στο κόστος του τραπεζικού δανεισμού και με τα κεφάλαια που μπορούν να αντλήσουν από τις Τράπεζες να πραγματοποιήσουν επενδύσεις που θα επιταχύνουν την ανάπτυξή τους και θα αυξήσουν το μέγεθός τους.

Οι επιχειρήσεις στις οποίες απευθύνεται το ΤΕΜΠΙΜΕ σαν ομάδα - στόχο είναι οι ΜΜΕ οι οποίες δεν αποτελούν ελκυστικούς πελάτες για τα τραπεζικά ιδρύματα και η πρόσβασή τους στον τραπεζικό δανεισμό είναι δύσκολη. Τέτοιες επιχειρήσεις είναι κατ' αρχήν οι νεοσυσταθείσες, οι οποίες δεν έχουν επαρκή οικονομικά στοιχεία σε βάθος χρόνου για να αξιολογηθεί από τις τράπεζες η ικανότητά τους να παράγουν κέρδη. Επίσης οι εγγυήσεις της ΤΕΜΠΙΜΕ αφορούν επιχειρήσεις που δεν έχουν να προσφέρουν το 100% των απαραίτητων εγγυήσεων για την χορήγηση ενός δανείου, καθώς και αυτές που θέλουν να επενδύσουν σε νέες υπηρεσίες, καινοτόμα προϊόντα κτλ και ο κίνδυνος που «αντιπροσωπεύουν» για τις τράπεζες είναι μεγαλύτερος από το μέσο όρο του κλάδου.

Σε ένα πρώτο επίπεδο, η εγγύηση που προσφέρει το ΤΕΜΠΙΜΕ στα δάνεια τα οποία παίρνουν από τις Τράπεζες οι ΜΜΕ για την αγορά παγίου

εξοπλισμού κάνει μία μικρή επιχείρηση πιο ελκυστική για χρηματοδότηση από ένα τραπεζικό ίδρυμα. Με την εγγύηση του Ταμείου μειώνεται ο πιστωτικός κίνδυνος που αναλαμβάνουν οι Τράπεζες κι έτσι διευκολύνεται η πρόσβαση των επιχειρήσεων στο δανεισμό για την πραγματοποίηση επενδύσεων σε εξοπλισμό³, που θα βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητά τους σε σχέση με άλλες επιχειρήσεις του κλάδου.

Σε ένα δεύτερο επίπεδο, η εγγύηση που προσφέρει το ΤΕΜΠΜΕ με την επιδότηση 4 μονάδων επιτοκίου επί του δανείου προσφέρει και σημαντικά οικονομικά οφέλη για την μικρή επιχείρηση. Μετά την συνεχή άνοδο των επιτοκίων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, την ίδια ανοδική πορεία έχουν ακολουθήσει και τα επιτόκια χορηγήσεων των τραπεζών. Ένα μέσο επιτόκιο δανεισμού για επιχειρηματικό δάνειο από την Εθνική Τράπεζα κυμαίνεται σήμερα περίπου στο 11% συμπεριλαμβανομένης της εισφοράς υπέρ του Δημοσίου. Με την επιδότηση του ΤΕΜΠΜΕ η επιχείρηση απαλλάσσεται περίπου από το 1/3 της καταβολής του ποσού των τόκων, ποσό το οποίο γίνεται σημαντικότερο όσο μεγαλύτερο είναι το ποσό του δανείου. Στην περίπτωση της χορήγησης δανείου χωρίς την επιδότηση του Ταμείου το κόστος των τόκων είναι της τάξης του 11%, ενώ με την επιδότηση του ΤΕΜΠΜΕ το κόστος μειώνεται στο 8% (11% επιτοκιακή επιβάρυνση πλέον 1% προμήθεια υπέρ του Ταμείου μείον 4% επιδότηση επιτοκίου). Αξίζει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με τις πρόσφατες ανακοινώσεις του ΤΕΜΠΜΕ η επιδότηση επιτοκίου των δανείων αυξήθηκε κατά 2 ακόμη μονάδες, φθάνοντας στις 6 μονάδες, για το διάστημα από 01/09/2008-31/12/2008⁴. Το γεγονός αυτό θα αυξήσει το όφελος των επιχειρήσεων που τελούν υπό την εγγύησή του, ιδιαίτερα σε μία οικονομική συγκυρία όπως η παρούσα που χαρακτηρίζεται από ύφεση στην αγορά και συνεχόμενες ανόδους των τραπεζικών επιτοκίων οι οποίες αυξάνουν το κόστος δανεισμού των επιχειρήσεων.

---

³ Στην παρούσα φάση η εγγύηση του ΤΕΜΠΜΕ αφορά δάνεια που εξυπηρετούν αγορά παγίων. Σχεδιάζεται όμως από το Ταμείο το μέτρο της εγγυοδοσίας να διευρυνθεί και να δίνονται εγγυήσεις και για τραπεζικά δάνεια που αφορούν κεφάλαιο κίνησης.

⁴ Απαραίτητη προϋπόθεση η εκταμίευση του δανείου να έχει πραγματοποιηθεί πριν τις 31.12.2008.

Τέλος, σημαντικά οφέλη προσφέρει στις επιχειρήσεις η εγγύηση του ΤΕΜΠΜΕ και στις εξασφαλίσεις που πρέπει να παρέχουν στα τραπεζικά ιδρύματα για την δανειοδότησή τους. Η δανειοδότηση μιας ΜΜΕ χωρίς εγγυήσεις από μια τράπεζα συχνά απαιτεί τη δέσμευση ακινήτων των φορέων της επιχείρησης ή της ίδιας της επιχείρησης με εγγραφή προσημειώσεων, ώστε να υπάρχουν οι απαραίτητες εξασφαλίσεις για τη σύνταξη του δανείου. Αυτό συνεπάγεται και μεγαλύτερο κόστος για την επιχείρηση (κόστος εγγραφής προσημειώσεων – έξοδα δικηγόρων, μηχανικών, υποθηκοφυλακείου) αλλά και μεγαλύτερο «άγχος» για τον επιχειρηματία, ο οποίος σε περίπτωση που η επιχείρηση δεν μπορέσει να ανταπεξέλθει στις υποχρεώσεις της όχι μόνο χάνει την ίδια την επιχείρηση αλλά και πρόσθετη περιουσία που θα μπορούσε διαφορετικά να εκμεταλλευτεί τρόπο τινά για την ανάκαμψη της επιχείρησης. Με την προσφερόμενη εγγύηση του ΤΕΜΠΜΕ απαγορεύεται η εγγραφή προσημείωσης στην πρώτη κατοικία του δανειολήπτη, ενώ σε περίπτωση προσημείωσης άλλου ακινήτου το ποσό της προσημείωσης ανέρχεται δεσμευτικά στο 125% του μη εγγυημένου ποσού του δανείου (δηλαδή για δάνειο 100.000,00 € με εγγύηση 70% το ποσό της προσημείωσης ανέρχεται στα $(100.000 - 70.000) * 125\% = 37.500,00$ € αντί για € 120.000,00 τουλάχιστον που θα προσημείωνε η τράπεζα χωρίς εγγυήσεις).

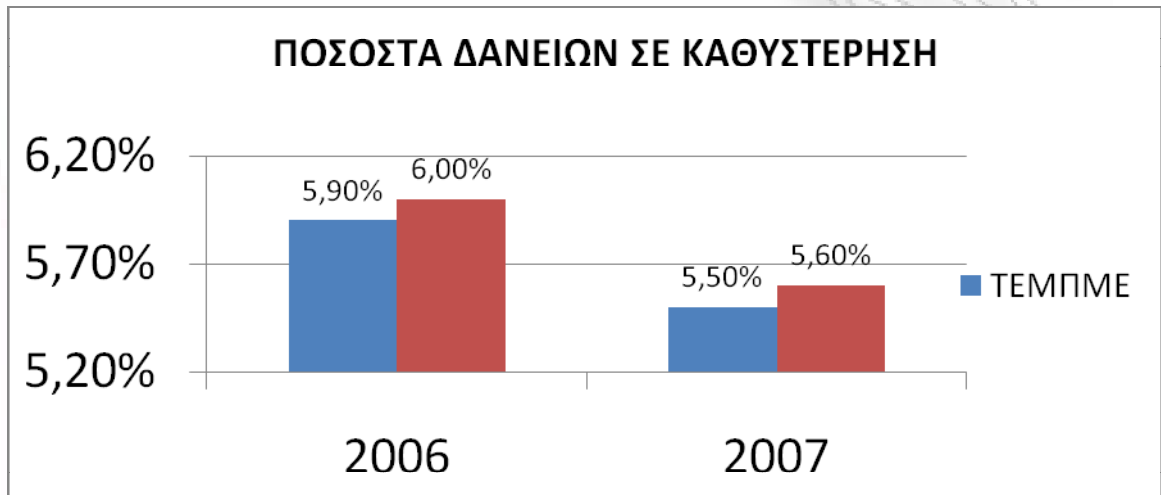
Εάν θέλαμε να δούμε μια συνολική εικόνα του κλάδου και της συνεισφοράς του ΤΕΜΠΜΕ θα βλέπαμε ότι τα οφέλη από την παροχή της εγγύησής του είναι πολλαπλά. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς των στελεχών του Ταμείου Εγγυοδοσίας το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας προσφέρει πενταπλάσιο ποσό εγγυήσεων, το οποίο στην οικονομία μεταφράζεται σε εικοσαπλάσιο μέγεθος επενδύσεων. Από την εξέλιξη του μεγέθους αυτού μπορούμε να δούμε τι πολλαπλάσιο όφελος έχουν οι δράσεις του Ταμείου για την συνολική ανάπτυξη και δεν θα ήταν υπερβολή να θεωρήσουμε ότι ένα μέρος του υψηλού ποσοστού ρυθμού ανάπτυξης που εμφανίζει η χώρα μας οφείλεται στη δράση του ΤΕΜΠΜΕ. Στην περίπτωση αυτή δεν ισχύει ότι ο θεσμός αυτός υφίσταται μόνο στη χώρα μας κι όχι σε άλλα κράτη αλλά περισσότερο στο ότι σε άλλες χώρες ο θεσμός της εγγυοδοσίας λειτουργεί

αποτελεσματικά εδώ και πολλά χρόνια ενώ στην Ελλάδα ξεκίνησε ουσιαστικά εδώ και τέσσερα έτη και ακόμα βρίσκεται στη φάση της εξάπλωσης.

Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθούμε και στο ενδεχόμενο της αδυναμίας των επιχειρήσεων να αποπληρώσουν ένα δάνειο που έχει ληφθεί με την εγγύηση του ΤΕΜΠΜΕ. Όντας επιφυλακτικοί θα μπορούσαμε να πούμε ότι το ΤΕΜΠΜΕ μόνο εν μέρει προσφέρει οφέλη σε υγιείς επιχειρήσεις για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων τους, γιατί μπορεί να ανατρέξουν σε αυτό για ενίσχυση και επιχειρήσεις των οποίων το μέλλον είναι αμφίβολο ή η κατάστασή τους όχι και τόσο καλή. Αν συνέβαινε αυτό ο θεσμός της εγγυοδοσίας θα έχανε ουσιαστικά μέρος της αποτελεσματικότητας του και θα συνέβαλλε στη δημιουργία μίας ψεύτικης εικόνας αναπτυσσόμενων επιχειρήσεων, η οποία στην πορεία θα κατέρρευε και θα καλούνταν να πληρώσει εκχωρημένα δάνεια. Δεδομένου ότι δεν μπορούμε να είμαστε απόλυτοι, μπορούμε όμως να πούμε ότι σε ένα μεγάλο βαθμό αυτό δεν ισχύει. Από τυπικής πλευράς, ο έλεγχος της πιστοληπτικής ικανότητας και φερεγγυότητας των υποψηφίων επιχειρήσεων γίνονται σε πρώτη φάση από τα τραπεζικά ιδρύματα στα οποία απευθύνονται οι ΜΜΕ. Στην συνέχεια εάν υπάρξει η πρώτη έγκριση σε συνδυασμό με την επιθυμία της επιχείρησης για πρόσθετη ενίσχυση από το Ταμείο, το ίδιο το Ταμείο προχωρά στη δική του αξιολόγηση με βάση ένα δικό του σύστημα αξιολόγησης και με την λήψη υπ' όψιν παραμέτρων όπως το ύψος των αναλαμβανόμενων κινδύνων, το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας του κτλ. Ο διπλός έλεγχος των ΜΜΕ από δύο ανεξάρτητα συστήματα αξιολόγησης διασφαλίζει καλύτερα την αποτελεσματικότερη αξιολόγηση των επιχειρήσεων. Από την άλλη πλευρά και τα στατιστικά στοιχεία έως σήμερα επιβεβαιώνουν ότι τα ποσοστά καταγγελίας των δανείων που έχει εγγυηθεί το Ταμείο κυμαίνονται στα ίδια επίπεδα με αυτά που παρουσιάζονται κατά μέσο όρο στο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Με ημερομηνία αναφοράς το Δεκέμβριο του 2007 το ΤΕΜΠΜΕ έχει ποσοστό 5,5% της αξίας του συνόλου του χαρτοφυλακίου του σε δάνεια που έχουν καταγγελθεί ενώ ο μέσος σταθμικός όρος της τραπεζικής αγοράς για τα επιχειρηματικά δάνεια όπως αναφέρεται από την Τράπεζα της Ελλάδος είναι

για το ίδιο διάστημα 5,6%. Άξιο αναφοράς είναι επίσης το γεγονός ότι το ποσοστό καταγγελιών συμβάσεων δανείων του ΤΕΜΠΜΕ είναι σημαντικά χαμηλότερος από τον στόχο που είχε τεθεί από το ίδιο το Ταμείο εν όψει της λειτουργίας του.

Συνοψίζοντας, θα μπορούσαμε να πούμε ότι το όφελος από την λειτουργία της ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ για τις ελληνικές επιχειρήσεις αναπτύσσεται σε δύο άξονες: διευκολύνει την πρόσβαση στο χρηματοπιστωτικό σύστημα από τη μία πλευρά και μειώνει δραστικά το συνολικό κόστος επιβάρυνσης ενός δανείου τους (κόστος δανεισμού και εξασφαλίσεις) από την άλλη.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ

Η αντίληψη της ΕΕ για την σημασία της ανάπτυξης των ΜΜΕ

Στην ΕΕ το 99% των επιχειρήσεων χαρακτηρίζονται ως μικρομεσαίες επιχειρήσεις, με εργαζομένους που δεν ξεπερνούν τους 250 ανά εταιρεία και με ετήσιο κύκλο εργασιών μικρότερο των 50 εκατομμυρίων €. Στην διάρκεια των τελευταίων ετών οι ΜΜΕ είναι υπεύθυνες για το 80% των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν στην ΕΕ. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται και στην εισαγωγική σελίδα, ««Η Ευρώπη κάνει καλό στις ΜΜΕ - οι ΜΜΕ κάνουν καλό στην Ευρώπη»: αυτή είναι η αρχή που διέπει τις πολιτικές της ΕΕ. Η Ευρωπαϊκή Ένωση υποστηρίζει μια σειρά πολιτικών που διασφαλίζουν ότι οι ΜΜΕ εννοούνται από ένα πρόσφορο επιχειρηματικό περιβάλλον. Η παρούσα σελίδα τονίζει ειδικά παραδείγματα μικρών επιχειρήσεων σε όλη την Ευρώπη που επωφελούνται από την υποστήριξη της ΕΕ...». Μέσα από αυτό το σύντομο απόσπασμα διαφαίνεται ο σκοπός της κοινοτικής πολιτικής στον τομέα των ΜΜΕ, ο οποίος συνοψίζεται στην προσπάθεια χρηματοδότησης μέρους των επενδύσεων που επιθυμούν να αναλάβουν οι ΜΜΕ, έτσι ώστε να δοθούν κίνητρα ανάπτυξης των επιχειρήσεων αυτών: μεγέθυνση, επέκταση τους πέραν των εθνικών συνόρων σε περισσότερα κράτη-μέλη της ΕΕ, καθώς και υιοθέτηση καινοτόμων πρακτικών και μεθόδων αλλά και ενασχόλησή τους με νέους τομείς όπως η αιολική ενέργεια και τα φωτοβολταϊκά συστήματα.

Ενδεικτικό της μεγάλης σημασίας που αποδίδει η ΕΕ στην ενίσχυση των ΜΜΕ αποτελεί η υιοθέτηση από την Κομισιόν του Νόμου για τις Μικρές Επιχειρήσεις στις 25 Ιουνίου του 2008. Το γενικό πνεύμα του νομού συνοψίζεται στα λόγια του Προέδρου της Επιτροπής κ. José Manuel Durão Barroso: «Ο νόμος για τις μικρές επιχειρήσεις αποτελεί σημαντικό ορόσημο στην εφαρμογή της στρατηγικής της Λισαβόνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση. Συνεπάγεται πιο εξυπηρετικές δημόσιες υπηρεσίες, λιγότερες καθυστερήσεις πληρωμών των λογαριασμών, πρόσβαση σε χρηματοδοτική βοήθεια, καινοτομία και κατάρτιση, χαμηλότερο ΦΠΑ για τις υπηρεσίες που παρέχονται τοπικά και καλύτερη πρόσβαση στις

δημόσιες συμβάσεις προμηθειών. Το πακέτο θα προβλέπει επίσης πρόσβαση των ΜΜΕ σε ένα ευρωπαϊκό καθεστώς ιδιωτικών εταιρειών για την καταπολέμηση της γραφειοκρατίας και την αύξηση της διαφάνειας». Ο νέος νόμος για τις ΜΜΕ ευθυγραμμίζεται με τα προσφάτως ανακοινωθέντα σχέδια του ομίλου της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων για την απλούστευση, τον εκσυγχρονισμό και τη διαφοροποίηση του φάσματος των μέτρων της για την υποστήριξη των ΜΜΕ. Αναλυτικότερα θα εξετάσουμε τις παραμέτρους που θέτει ο νόμος αυτός και υποστηρίζει τη διεύρυνση των ΜΜΕ σε επόμενο στάδιο.

Η χρηματοδότηση των ΜΜΕ με πόρους της ΕΕ έχει γίνει γνωστή τα τελευταία χρόνια, αλλά προγράμματα ενίσχυσης των επιχειρήσεων ξεκίνησαν να υλοποιούνται ήδη από τον πρώτο χρόνο ένταξης της Ελλάδας στην ΕΕ.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ 1986-2006
ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΡΧΙΚΕΣ ΕΓΚΡΙΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

	Μ.Ο.Π. ⁵ (1986-1989) σε χιλ ECU ⁶ σε τιμές 1986	Α' Κ.Π.Σ. (1989-1993) σε χιλ ECU ⁶ σε τιμές 1989	Β' Κ.Π.Σ. (1994-1999) σε χιλ ECU ⁶ σε τιμές 1994	Γ' Κ.Π.Σ. (2000-2006) σε χιλ ευρώ σε τιμές 2000
Συνολικός Προϋπολογισμός	2.101.933	14.342.054	29.721.300	44.363.540
Εθνική Δημόσια Συμμετοχή	695.740	5.802.196	7.069.900	11.126.075
Κοινοτική Συμμετοχή	2.576.000	7.193.241	13.980.000	22.707.000
Ιδιωτική Συμμετοχή	210.193	1.346.617	8.671.400	10.730.465

⁵ Τα ΜΟΠ μετά το 1989 ενσωματώθηκαν στο Α' ΚΠΣ

⁶ 1 ECU = 1 Ευρώ (ισοτιμία της 1/1/1999)

Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης

Το Γ'ΚΠΣ ξεκίνησε την υλοποίησή του το 2000 και ενώ αναμενόταν να ολοκληρωθεί έως το 2006, η τελευταία προκηρυχθείσα δράση για το Εμπόριο και τις Υπηρεσίες δέχθηκε τις αιτήσεις των προς ένταξη επιχειρήσεων το τελευταίο τρίμηνο του 2007, ενώ τα προγράμματα βρίσκονται τώρα στο στάδιο υλοποίησης.

Στόχος των χρηματοδοτικών πόρων που διοχετεύονται στην χώρα μας με το Γ'ΚΠΣ, στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Περιφερειακής Πολιτικής, είναι η βελτίωση των τομέων των υποδομών, της ανάπτυξης των ανθρωπίνων πόρων και της παραγωγικότητας. Για την επίτευξη των ανωτέρω στόχων καταρτίστηκαν 25 συνολικά Επιχειρησιακά Προγράμματα. Συγκεκριμένα έχουμε:

- 11 Τομεακά Προγράμματα
  - i. Ε.Π. 'Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση'
  - ii. Ε.Π. 'Οδικοί Άξονες - Λιμένες - Αστική Ανάπτυξη'
  - iii. Ε.Π. 'Σιδηρόδρομοι - Αερολιμένες - Αστικές Συγκοινωνίες'
  - iv. Ε.Π. 'Ανταγωνιστικότητα'
  - v. Ε.Π. 'Αγροτική Ανάπτυξη - Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου'
  - vi. Ε.Π. 'Αλιεία'
  - vii. Ε.Π. 'Περιβάλλον'
  - viii. Ε.Π. 'Πολιτισμός'
  - ix. Ε.Π. 'Υγεία - Πρόνοια'
  - x. Ε.Π. 'Κοινωνία της Πληροφορίας'
  - xi. Ε.Π. 'Εκπαίδευση και Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση'
- 13 Περιφερειακά Προγράμματα, για κάθε περιφέρεια της χώρας αντίστοιχα
- 1 ειδικό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Τεχνική Βοήθεια», με στόχο τη βελτίωση του συστήματος διαχείρισης του ίδιου του ΚΠΣ και των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων

Επίσης, από την Ευρωπαϊκή Ένωση χρηματοδοτούνται και τέσσερις κοινοτικές πρωτοβουλίες:

- ✓ EQUAL - ισότητα στην αγορά εργασίας
- ✓ LEADER+ - αγροτική ανάπτυξη

- ✓ URBAN II - αστική ανάπτυξη
- ✓ INTERREG III - διασυνοριακή, διακρατική και διαπεριφερειακή συνεργασία⁷

Η υλοποίηση των προγραμμάτων του Γ'ΚΠΣ γίνεται διαμέσου του τραπεζικού συστήματος. Οι προτάσεις των υποψήφιων επενδυτών, αξιολογούνται σύμφωνα με ένα καθορισμένο σύστημα αξιολόγησης με τη χρήση Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος. Τα αρμόδια όργανα που αξιολογούν, οι διαδικασίες αξιολόγησης και έγκρισης των επενδυτικών προτάσεων και τα κριτήρια της αξιολόγησης έχουν ως εξής:

Τα αρμόδια όργανα για την αξιολόγηση των επενδυτικών προτάσεων είναι:

1. **Οι Τράπεζες** στις οποίες υποβλήθηκαν οι επενδυτικές προτάσεις από τους υποψήφιους επενδυτές.
2. **Η Διατραπεζική Επιτροπή Αξιολόγησης.**
3. **Η Επιτροπή Ενοτάσεων.**

Η διαδικασία για την αξιολόγηση των επενδυτικών προτάσεων που υποβάλλονται από τους υποψήφιους επενδυτές, μέχρι την έγκρισή τους, περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια:

Στάδιο 1: Αξιολόγηση από τις Τράπεζες (τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των επενδυτικών προτάσεων)

Στάδιο 2: Έλεγχος της Αξιολόγησης από τη Διατραπεζική Επιτροπή (είκοσι πέντε (25) εργάσιμες ημέρες από την ημερομηνία παραλαβής των καταστάσεων και των εισηγητικών σημειωμάτων από τις Τράπεζες)

Στάδιο 3: Έλεγχος διαθεσιμότητας απαιτούμενων πόρων και οριστικοποίηση της κατάστασης των προς χρηματοδότηση επενδύσεων

Στάδιο 4: Κοινοποίηση αποτελεσμάτων αξιολόγησης στους επενδυτές-ενοτάσεις - πρόσκληση για υπογραφή συμβάσεων (τριάντα (30) ημέρες από την παραλαβή του σχετικού υλικού)

⁷ Μαζί με την τελευταία προκήρυξη του Γ'ΚΠΣ για το Εμπόριο και τις Υπηρεσίες, προκηρύχθηκαν και προγράμματα δράσης INTERREG III για τις διασυνοριακές συναλλαγές με την Κύπρο, την Αλβανία, την Ιταλία και την FYROM.

Τα κριτήρια αξιολόγησης των παραδεκτών επενδυτικών προτάσεων, είναι:

- Κριτήριο 1:** Επιχειρηματική ικανότητα του φορέα της επένδυσης
- Κριτήριο 2:** Δυνατότητα διάθεσης της ίδιας συμμετοχής
- Κριτήριο 3:** Βιωσιμότητα του φορέα της επένδυσης⁸
- Κριτήριο 4:** Συμβολή της προτεινόμενης επένδυσης στην αύξηση της Απασχόλησης
- Κριτήριο 5:** Αριότητα και Πληρότητα της επενδυτικής πρότασης

Όλα τα στοιχεία που απαιτούνται για την εξέταση των παραπάνω κριτηρίων, λαμβάνονται από τα επίσημα στοιχεία που τηρούν -σύμφωνα με τον Κ.Β.Σ.- οι επιχειρήσεις (πχ. ισολογισμοί και ισοζύγια, φορολογικές δηλώσεις - Ε3, εκκαθαριστικά ΦΠΑ, κατά περίπτωση ανάλογα με το αν η επιχείρηση τηρεί βιβλία Γ' ή Β' κατηγορίας), καθώς και τα λοιπά στοιχεία που συνοποβάλλονται από τους υποψήφιους επενδυτές, όπως ορίζονται στον κατάλογο των δικαιολογητικών του κάθε Οδηγού και στην προκήρυξη.

Η διαχείριση των Κοινοτικών Προγραμμάτων στην χώρα μας γίνεται από έναν ανεξάρτητο φορέα, γνωστό ως ΜΟΔ. Πρόκειται για την Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης των Αναπτυξιακών Προγραμμάτων, που έχει ως αποστολή την στήριξη και ενίσχυση της Δημόσιας Διοίκησης στη διαχείριση των συγχρηματοδοτούμενων από την Ευρωπαϊκή Ένωση προγραμμάτων, καλύπτοντας ανάγκες σε εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό, συστήματα, μεθόδους και διαδικασίες και υλικοτεχνική υποδομή. Η ΜΟΔ έχει εγκαταστήσει και εφαρμόζει Σύστημα Διαχείρισης της Ποιότητας ISO 9001:2000 για "Υποστήριξη της διαχείρισης και της εφαρμογής των διαρθρωτικών παρεμβάσεων της Ε.Ε".

---

⁸ Οι επενδυτικές προτάσεις που υποβάλλονται από υπό ίδρυση Νέες Επιχειρήσεις ή από Επιχειρήσεις που δεν έχουν συμπληρώσει (1) τουλάχιστον κλεισμένη οικονομική χρήση, δεν αξιολογούνται ως προς το κριτήριο (3).

Το Γ'ΚΠΣ αποτελεί ένα περισσότερο ολοκληρωμένο πρόγραμμα χρηματοδότησης της ΕΕ σε σχέση με τις προηγούμενες δύο κοινοτικές πρωτοβουλίες. Στοχεύει στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων κάθε μεγέθους, σε μεγάλο βαθμό όμως επωφελήθηκαν από την λειτουργία του οι ΜΜΕ. Μέσω της διαδικασίας της υποδοχής και διεκπεραίωσης αιτημάτων από τις Τράπεζες, το μεγάλο δίκτυο Καταστημάτων βοήθησε την πρόσβαση σε αυτό πολλών επιχειρήσεων εκτός Αττικής, ενώ η ταυτόχρονη προσφορά κινήτρων στα Τραπεζικά Ιδρύματα για την προώθησή του συνέβαλλε στο να γίνει περισσότερο γνωστό, δεδομένου ότι οι Τράπεζες είχαν ουσιαστικά οικονομικά οφέλη και προέβαλλαν τα προγράμματα του Γ'ΚΠΣ περισσότερο σε σχέση με τις προηγούμενες δράσεις. Οι ΜΜΕ χρηματοδοτήθηκαν από το Γ'ΚΠΣ κυρίως μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα».

Τα προγράμματα της ΕΕ χρηματοδοτούνται σήμερα από τέσσερα διαρθρωτικά ταμεία:

- ✦ Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
- ✦ Το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων
- ✦ Το Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού της Αλιείας και
- ✦ Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, που αφορά άμεσα τον κλάδο των ΜΜΕ που εξετάζουμε.

Το ΕΤΠΑ αποτελεί το κύριο κοινοτικό μέσο που έχουν στη διάθεσή τους οι ΜΜΕ για χρηματοδότηση. Στοχεύει στη μείωση των διαφορών μεταξύ των περιφερειών στον τομέα της ανάπτυξης και στην ενίσχυση της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Προς όφελος των ΜΜΕ, το ΕΤΠΑ συγχρηματοδοτεί δραστηριότητες που εντάσσονται σε ευρύ φάσμα τομέων:

- ✦ Επιχειρηματικότητα, καινοτομία και ανταγωνιστικότητα των ΜΜΕ (για παράδειγμα επιχειρηματική καθοδήγηση, καινοτόμοι τεχνολογίες και συστήματα διαχείρισης των ΜΜΕ, οικολογική καινοτομία).

- ✎ Βελτίωση του περιφερειακού και τοπικού περιβάλλοντος για τις ΜΜΕ (π.χ. πρόσβαση σε κεφάλαια για τις ΜΜΕ που βρίσκονται στο στάδιο της συγκρότησης ή της ανάπτυξης, επιχειρηματικές υποδομές και υπηρεσίες υποστήριξης για τις ΜΜΕ).
- ✎ Διαπεριφερειακή και διασυνοριακή συνεργασία των ΜΜΕ.
- ✎ Επένδυση σε ανθρώπινους πόρους (με παράλληλη χρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο).

Αντίθετα με πολλές άλλες χρηματοδοτικές πηγές της ΕΕ, η άμεση διαχείριση των προγραμμάτων του ΕΤΠΑ δεν γίνεται από την Επιτροπή αλλά από τις εθνικές και τις περιφερειακές αρχές. Οι αρχές αυτές αποτελούν επίσης τα σημεία επαφής για την υποβολή αιτήσεων χρηματοδότησης και για την επιλογή σχεδίων.

Οι πόροι που διατέθηκαν από το Γ'ΚΠΣ είναι ιδιαίτερα μεγάλοι. Η συνολική δημόσια δαπάνη, η οποία περιλαμβάνει τόσο την ευρωπαϊκή χρηματοδότηση όσο και την κρατική επιδότηση η οποία είναι ενταγμένη στον ετήσιο προϋπολογισμό, ανέρχεται στο ποσό των 37,67 δισεκατομμυρίων €. ⁹ Από το ποσό αυτό τα 25,94 δις € προέρχονται από τα κονδύλια της ΕΕ, ενώ τα υπόλοιπα 11,73 δις € αποτελούν κρατική ενίσχυση.

Πρέπει στο σημείο αυτό, όμως, να επισημάνουμε ότι τα προγράμματα δράσης που χρηματοδοτούνται από το Γ'ΚΠΣ μπορεί να λάβουν και περαιτέρω οικονομικούς πόρους αν το πρόγραμμα παρουσιάζει μεγάλη προσέλευση υποψηφίων επιχειρήσεων και αν, βέβαια, οι πόροι αυτοί μπορούν να αντληθούν από αλλού.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η τελευταία δράση του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα» για τις ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στον τομέα του Εμπορίου και των Υπηρεσιών. Αρχικά στο πρόγραμμα αυτό είχαν εγκριθεί κεφάλαια ύψους 460 εκατομμυρίων € και είχαν υπαχθεί για χρηματοδότηση 10.079 επενδυτικά σχέδια. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα όμως είχε πάρα πολύ μεγάλη προσέλευση και απόδειξη αυτού αποτελεί το γεγονός ότι ενώ σε παλαιότερα προγράμματα αρκούσε μία βαθμολογία της επιχείρησης περίπου

---

⁹ Στοιχεία 2006

στις 50-55 μονάδες για να χαρακτηριστεί επιλέξιμη και χρηματοδοτούμενη, στο συγκεκριμένο πρόγραμμα μία επιχείρηση με έδρα την Αττική όπου υπήρχε μεγάλος αριθμός αιτήσεων, χρειαζόταν πάνω από 72 μονάδες για να μπορέσει να χρηματοδοτηθεί.

Δεδομένου του μεγάλου επενδυτικού ενδιαφέροντος και της σημασίας του προγράμματος για την ανάπτυξη των περιφερειών, αποφασίστηκε από το Υπουργείο Οικονομικών, το οποίο έχει και την ευθύνη της διανομής των πόρων του Γ' ΚΠΣ η αύξηση του διαθέσιμου προς επένδυση ποσού κατά 198 εκατομμύρια € (+43%), με αποτέλεσμα να υπάγονται στο Πρόγραμμα ακόμη 4.414 επενδυτικά σχέδια.

Ενιαίο Στρατηγικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης

Συνέχεια του Γ' ΚΠΣ αποτελεί το Ενιαίο Στρατηγικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης ή αλλιώς ΕΣΠΑ. Το Πρόγραμμα αυτό αναμένεται να υλοποιηθεί στο διάστημα 2007-2013, ενώ βρίσκεται ακόμα σε εξέλιξη πρόγραμμα ενημέρωσης για τις δράσεις του ΕΣΠΑ σε ολόκληρη τη χώρα και τα πρώτα προγράμματα αρχίζουν να προκηρύσσονται («Πράσινη ζωή στην πόλη» - πρόγραμμα για Δήμους).

Το ΕΣΠΑ προβλέπεται να διαθέσει για τις δράσεις του κοινοτικούς πόρους ύψους 20,4 δις €. Στο ποσό αυτό προστίθεται και εθνική συμμετοχή που φθάνει τα 11,5 δις €. Το νέο σχήμα χαρακτηρίζεται από μικρότερο πλήθος Επιχειρησιακών Προγραμμάτων σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο 2000-2006, που οδηγεί σε πιο ευέλικτο σχήμα διαχείρισης: ο στρατηγικός σχεδιασμός της χώρας για την περίοδο 2007-2013 θα υλοποιηθεί μέσα από οκτώ (8) Τομεακά ΕΠ, πέντε (5) Περιφερειακά ΕΠ και δώδεκα (12) Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας.

Σε αντίθεση με την προγραμματική περίοδο 2000 - 2006, όπου το σύνολο των Ελληνικών Περιφερειών ήταν επιλέξιμες, στη νέα προγραμματική περίοδο 2007-2013 πέντε Ελληνικές Περιφέρειες (οι Περιφέρειες Αττικής, Κεντρικής και Δυτικής Μακεδονίας, Στερεάς Ελλάδας και Νοτίου Αιγαίου)

εισέρχονται σε καθεστώς μεταβατικής στήριξης εξαιτίας του γεγονότος ότι, με την ένταξη των 10 νέων και κατά τεκμήριο φτωχών κρατών στην ΕΕ το ΑΕΠ των Περιφερειών αυτών είναι μεγαλύτερο από το 75% του μέσου όρου της ΕΕ των 25κρατών-μελών.

Οι Περιφέρειες μεταβατικής στήριξης στην Ελλάδα είναι:

☞ «Phasing out» Περιφέρειες: Η Αττική, η Κεντρική και η Δυτική Μακεδονία (των οποίων το ΑΕΠ υπερβαίνει το 75 % του μέσου ΑΕΠ της ΕΕ των 25 κρατών-μελών)

☞ «Phasing in» περιφέρειες» : Η Στερεά Ελλάδα και το Νότιο Αιγαίο (των οποίων το ΑΕΠ υπερβαίνει το 75 % του μέσου ΑΕΠ της ΕΕ των 15 κρατών-μελών)

Αναλυτικότερα:

Α. Τα Τομεακά Προγράμματα είναι:

1. ΕΠ «Περιβάλλον - Αειφόρος Ανάπτυξη»
2. ΕΠ «Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας»
3. ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα»
4. ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση»
5. ΕΠ «Βελτίωση διοικητικής Ικανότητας δημόσιας διοίκησης»
6. ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου δυναμικού»
7. ΕΠ «Εκπαίδευση και δια Βίου Μάθηση»
8. ΕΠ «Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής»

Β. Τα Επιχειρησιακά Προγράμματα είναι:

1. Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης (Κεντρική, Δυτική Μακεδονία, Ανατ. Μακεδονία & Θράκη)
2. Ε.Π. Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων
3. Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου
4. Ε.Π. Θεσσαλίας -Στερεάς Ελλάδας - Ηπείρου
5. Ε.Π. Αττικής

Γ. Τα προγράμματα της Εδαφικής Συνεργασίας είναι :

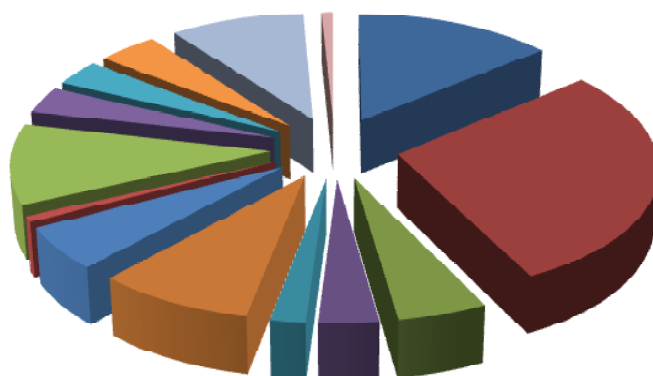
1. Προγράμματα διασυνοριακής Συνεργασίας
2. Ελλάδα-Αλβανία

3. Ελλάδα-ΠΓΔΜ
4. Ελλάδα-Τουρκία Πολυμερής διασυνοριακή Συνεργασία (ΕΤΠΑ - ΙΡΑ)
5. Αδριατική Πολυμερής διασυνοριακή Συνεργασία (ΕΤΠΑ - ΕΝΠΙ)
6. MEDITERRANEAN SEA BASIN
7. BLACK SEA BASIN
8. Ελλάδα-Ιταλία
9. Ελλάδα-Κύπρος
10. Ελλάδα-Βουλγαρία2. Προγράμματα διακρατικής Συνεργασίας
11. MEDITERRANEAN SEA BASIN
12. SOUTH EAST EUROPEAN SPACE

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Διανομή πόρων ΕΣΠΑ

- ΕΠ «Περιβάλλον - Αειφόρος Ανάπτυξη»
- ΕΠ «Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας»
- ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα»
- ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση»
- ΕΠ «Βελτίωση διοικητικής Ικανότητας δημόσιας διοίκησης»
- ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού»
- ΕΠ «Εκπαίδευση και δια Βίου Μάθηση»
- ΕΠ «Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής»
- ΠΕΠ Μακεδονίας Θράκης
- ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας-Πελοποννήσου-Ιονίων νήσων
- ΠΕΠ Κρήτης και Νήσων Αιγαίου
- ΠΕΠ Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας-Ηπείρου
- ΠΕΠ Αττικής
- ΠΕΠ Εδαφικής Συνεργασίας

<u>Πρόγραμμα</u>	<u>Προϋπολογισμός</u>
ΕΠ «Περιβάλλον - Αειφόρος Ανάπτυξη»	3.600.000.000,00 €
ΕΠ «Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας»	7.400.321.728,00 €
ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα»	1.291.000.000,00 €
ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση»	860.000.000,00 €
ΕΠ «Βελτίωση διοικητικής Ικανότητας δημόσιας διοίκησης»	505.000.000,00 €
ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου δυναμικού»	2.260.000.000,00 €
ΕΠ «Εκπαίδευση και δια Βίου Μάθηση»	1.440.000.000,00 €
ΕΠ «Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής»	192.000.000,00 €
ΠΕΠ Μακεδονίας Θράκης	2.675.000.000,00 €
ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας-Πελοποννήσου-Ιονίων νήσων	914.000.000,00 €
ΠΕΠ Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	871.300.178,00 €
ΠΕΠ Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας-Ηπείρου	1.105.000.000,00 €
ΠΕΠ Αττικής	2.438.000.000,00 €
ΠΕΠ Εδαφικής Συνεργασίας	209.515.579,00 €
ΣΥΝΟΛΟ	25.761.137.485,00 €

Ο τομέας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και η σημασία που δίνει η Ευρωπαϊκή Ένωση στην ενίσχυσή του καταδεικνύεται και από το γεγονός ότι στον επίσημο δικτυακό της τόπο εμφανίζει ιδιαίτερη σύνδεση για την πληροφόρηση των επιχειρήσεων αυτών. Στην σελίδα http://ec.europa.eu/enterprise/sme/index_el.htm μπορεί κανείς να επισκεφθεί την ελληνική έκδοση της ιστοσελίδας για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Στην ανωτέρω σελίδα οι ΜΜΕ μπορούν να ανατρέξουν για πληροφορίες σχετικά με τη δυνατότητα χρηματοδότησης τους από κονδύλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η ιστοσελίδα παρέχει πολλές χρήσιμες πληροφορίες για τα μέσα που έχουν στη διάθεσή τους οι ΜΜΕ προκειμένου να υλοποιήσουν προγράμματα με τη βοήθεια της ΕΕ. Η βοήθεια αυτή μπορεί να υλοποιείται με την παροχή επιχορήγησης, δανείων ή παροχής εγγύησης ενώ η υποστήριξη ανάλογα με την περίπτωση παρέχεται είτε άμεσα είτε έμμεσα μέσω της υλοποίησης των αντιστοίχων προγραμμάτων σε περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο. Μεγάλο μέρος της κοινοτικής πολιτικής για την ενίσχυση των ΜΜΕ διοχετεύεται σε προγράμματα θεματικού χαρακτήρα, τα οποία κάθε φορά «ενισχύουν» συγκεκριμένους τομείς δραστηριότητας· ένα τέτοιο παράδειγμα αποτελεί η τελευταία δράση που υλοποιήθηκε από το Γ'ΚΠΣ για τον τομέα «Εμπόριο-Υπηρεσίες».

ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΜΕ

Οι ευρωπαϊκές επιδοτήσεις αποτελούν ένα σημαντικό εργαλείο που έχουν στη διάθεσή τους οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις για την χρηματοδότησή τους. Δεδομένου του μεγέθους τους οι ΜΜΕ πρέπει να χρησιμοποιούν κάθε διαθέσιμο πόρο για να μπορέσουν να επεκταθούν.

Με την «χρήση» των ευρωπαϊκών επιδοτήσεων οι επιχειρήσεις εισπράττουν από την επιδότηση το 1/2 της αξίας της επένδυσης που αναλαμβάνουν. Με την παροχή αυτή οι επιχειρήσεις μειώνουν το ποσό με το οποίο θα επιβαρύνονταν αν αναλάμβαναν την ίδια επένδυση με δικούς τους πόρους. Χωρίς την ευρωπαϊκή επιδότηση το 50% της επένδυσης θα έπρεπε να καλυφθεί είτε με ίδια κεφάλαια της επιχείρησης είτε με τραπεζικό δανεισμό. Στην πρώτη περίπτωση η επιχείρηση θα ήταν αναγκασμένη να δεσμεύσει ένα μεγάλο χρηματικό ποσό από τα ρευστά διαθέσιμά της ενώ λόγω του μεγέθους της είναι πιθανόν να μην είχε τη δυνατότητα να χρηματοδοτήσει μια μεγάλη επένδυση. Στη δεύτερη περίπτωση η επιχείρηση θα έπρεπε να καταφύγει στον τραπεζικό δανεισμό. Ο δανεισμός αυτός, στην περίπτωση βέβαια που τον χορηγούσε κάποιο τραπεζικό ίδρυμα, θα επιβάρυνε την επιχείρηση με δάνειο με προγραμματισμένη ημερομηνία λήξεως, σχετικά σύντομη¹⁰, καθώς και υψηλή επιτοκιακή επιβάρυνση.

Σε ένα δεύτερο επίπεδο, η δυνατότητα επιχορήγησης που προσφέρει η ΕΕ ανά τομείς και ανά αντικείμενο βοηθά τις επιχειρήσεις να αποφασίσουν σε ποιους τομείς θέλουν να επενδύσουν και να κατευθύνουν εκεί τα κεφάλαιά τους. Έτσι επιτυγχάνεται αποτελεσματικότερη διαχείριση των πόρων που διαθέτουν οι επιχειρήσεις μιας και αν κατέφευγαν σε ένα τραπεζικό ίδρυμα για τη χρηματοδότηση της επένδυσής τους, ίσως να μην έπαιρναν έγκριση για τη χρηματοδότηση ενός καινοτόμου επενδυτικού σχεδίου που θα είχε και μεγαλύτερο αναλαμβανόμενο ρίσκο.

¹⁰ Τα δάνεια για χρηματοδότηση παγίων εγκαταστάσεων συνήθως κομμίνονται στα 7 έτη

Η δομή της λειτουργίας των Κοινοτικών Προγραμμάτων Στήριξης, που εξαγγέλλονται ανά κατηγορία δραστηριότητας προσφέρει και συνολικά οφέλη στον κλάδο των ΜΜΕ. Με τις αναγγελλόμενες δράσεις και την προσφερόμενη ενίσχυση, ένας νέος επιχειρηματίας που ενδιαφέρεται να κάνει το ξεκίνημά του στο χώρο του επιχειρείν, έχει το κίνητρο να επλέξει να δραστηριοποιηθεί σε τομείς της οικονομίας όχι κορεσμένους, όπως πχ το εμπόριο, και με δυνατότητες μεγάλης μελλοντικής ανάπτυξης, όπως είναι τα φωτοβολταϊκά συστήματα ή τα αιολικά πάρκα. Με την λογική αυτή θα λειτουργούν και στο εξής τα προγράμματα του ΕΣΠΑ. Συμφώνα με τις τελευταίες ανακοινώσεις, δεν αναμένεται με τις επερχόμενες δράσεις να ενισχυθεί η δημιουργία νέων ξενοδοχείων γιατί θεωρείται ότι ο κλάδος έχει ήδη ενισχυθεί σε μεγάλο βαθμό από προηγούμενα προγράμματα.

Από την άλλη πλευρά, υπάρχει και η άποψη ότι οφείλουμε να έχουμε και κάποιες επιφυλάξεις σχετικά και με μελλοντικές αρνητικές επιπτώσεις από τη λειτουργία των Προγραμμάτων αυτών, όσον αφορά το γεγονός της μείωσης των πόρων προς διάθεση. Σε μία συνεχώς διευρυνόμενη Ευρωπαϊκή Ένωση προστίθενται κράτη τα οποία χρήζουν σημαντικής ενίσχυσης και των οποίων οι οικονομίες θεωρούνται πιο αδύναμες από την Ελληνική, όπως η Βουλγαρία και η Ρουμανία. Σε βάθος χρόνου οι κοινοτικοί πόροι θα μειωθούν και αυτό μπορεί να επηρεάσει αρνητικά τις ΜΜΕ που δεν θα μπορούν να προχωρήσουν με ίδια κεφάλαια. Συνακόλουθα, το γεγονός αυτό θα επηρεάσει εν μέρει και το ρυθμό ανάπτυξης της χώρας αλλά και τη βιωσιμότητα κάποιων επιχειρήσεων. Για το λόγο αυτό οι Κοινοτικές Επιδοτήσεις πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψιν κατά τη χάραξη της μελλοντικής εθνικής πολιτικής για τις ΜΜΕ για να ελαχιστοποιηθούν οι αρνητικές επιδράσεις αυτών. Σε απάντηση των παραπάνω, μπορούμε να αντιτεινουμε ότι ο τομέας των ΜΜΕ έχει αποκτήσει αξιόλογη σημασία για την ΕΕ τα τελευταία χρόνια και η ενίσχυσή του αποτελεί μία από τις πρωταρχικές προτεραιότητες των πολιτικών της. Για το λόγο αυτό και λόγω του γεγονότος ότι οι ΜΜΕ αποτελούν την μεγαλύτερη κατηγορία επιχειρήσεων στην ΕΕ, ακόμα και σε μία μελλοντική μείωση των κοινοτικών επιδοτήσεων, ο κλάδος αυτός πάντα θα λαμβάνει υψηλή ενίσχυση. Για το λόγο

αυτό αναμένουμε ότι δεν πρέπει να περιμένουμε στο μέλλον ισχυρό πλήγμα στις ΜΜΕ από την αναδιανομή των κονδυλίων της ΕΕ αλλά αντίθετα ακόμα περισσότερες δράσεις ενίσχυσής τους, έστω και αν δεν είναι με τη μορφή άμεσης χρηματοδότησης.

ΣΥΝΔΥΑΣΜΕΝΗ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΑΙ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Στα προηγούμενα κεφάλαια αναφερθήκαμε στη δυνατότητα χρηματοδότησης των ΜΜΕ μέσω κρατικών και ευρωπαϊκών επιδοτήσεων. Εκτός όμως από αυτές τις δύο εναλλακτικές υπάρχει και η δυνατότητα να επωφεληθεί μια ΜΜΕ από τα προγράμματα που προσφέρουν και οι δύο φορείς από κοινού, με τον περιορισμό όμως ενός ανώτατου ποσού δυνατής εγγύησης.

Για να λάβει μια ΜΜΕ επιδότηση τόσο από ένα από τα ευρωπαϊκά προγράμματα όσο και από τον εθνικό φορέα (ΤΕΜΠΙΜΕ) η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θέσπισε τον κανονισμός 69/12-01-2001. Εν περιλήψει ο κανονισμός αυτός προβλέπει ότι μία επιχείρηση δεν μπορεί να λάβει ενίσχυση που θα υπερβαίνει το ποσό των € 100.000,00 ανά επιχείρηση μέσα σε διάστημα τριών ετών. Οι ενισχύσεις de minimis δε χαρακτηρίζονται ως «κρατικές ενισχύσεις». Για το λόγο αυτό, θα πρέπει να γίνει σαφές ότι για τον υπολογισμό του ανώτατου ορίου των € 100.000,00 οι ενισχύσεις de minimis αθροίζονται μόνο μεταξύ τους και όχι με ενισχύσεις που εγκρίθηκαν με βάση άλλους κανονισμούς (π.χ. με βάση κάποιο σχέδιο για ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων). Ο κανονισμός αυτός ίσχυσε έως τις 31-12-2006 και αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό 1998/15-12-2006, που αναδιαμόρφωσε το σύνολο των επιτρεπόμενων κατά επιχείρηση ενισχύσεων στο ποσό των € 200.000,00 ανά τριετία, εκτός από τις επιχειρήσεις του κλάδου οδικών μεταφορών.

Οι ενισχύσεις αυτές, λόγω του χαμηλού τους ύψους, δεν μπορούν να προσδώσουν στις αποδέκτριες επιχειρήσεις ένα πλεονέκτημα ικανό να νοθεύσει τον ανταγωνισμό και να επηρεάσει τις συναλλαγές σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Το πνεύμα του κανονισμού αυτού φαίνεται και από σχετική απάντηση του κρατικού φορέα επιδοτήσεων ΤΕΜΠΜΕ σε επιστολή της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, με την οποία διασαφηνίζει ότι «... δεν πρέπει να υπάρχει σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας, όπως είναι η εγγύηση της ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ και η επιδότηση του κόστους δανεισμού και χρηματοδοτικής μίσθωσης, με άλλες κρατικές ενισχύσεις (πχ επιχορηγήσεις αναπτυξιακού νόμου) για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, αν από τη σώρευση αυτή προκύπτει ένταση ενίσχυσης μεγαλύτερη από αυτή που καθορίζεται με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα εκάστης περίπτωσης σε κανονισμό περί απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση που έχει εκδώσει η Επιτροπή (πχ Χάρτης Περιφερειακών Ενισχύσεων 2007-2013)».

Με βάση τα προαναφερθέντα, λοιπόν, μια επιχείρηση μπορεί να λάβει μια επιχορήγηση από ένα Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα και με βάση την υπαγωγή στο καθεστώς de minimis να λάβει από το ΤΕΜΠΜΕ εγγύηση για το προϊόν τραπεζικού δανεισμού που θα πάρει, αθροιστικής αξίας όμως πάντα μικρότερης των € 200.000,00. Σύσταση του ΤΕΜΠΜΕ εξάλλου είναι ότι όλα τα αιτήματα των Προγραμμάτων Αστικής Ανάπτυξης και Εμπορίου-Υπηρεσιών θα πρέπει να σταλούν στο ΤΕΜΠΜΕ για την συμπληρωματική εγγύηση, αφού έτσι ωφελούνται τα μέγιστα οι ΜΜΕ.

ΤΑ ΠΑΡΑΠΛΕΥΡΑ ΟΦΕΛΗ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ

Τόσο οι κρατικές επιδοτήσεις οι οποίες στην παρούσα φάση υλοποιούνται με την συνεισφορά των τραπεζών, όσο και οι κοινοτικές επιδοτήσεις για τις οποίες οι τράπεζες αποτελούν τα κέντρα υποδοχής των προτάσεων, προσφέρουν σημαντικά οφέλη στις τράπεζες από τη λειτουργία τους. Στην συνέχεια θα αναλύσουμε τα οφέλη από τις εργασίες αυτές για τις τράπεζες σε σχέση με τους τομείς τους οποίους επηρεάζουν.

Κρατικές εγγυήσεις: επιδότηση μέσω ΤΕΜΠΜΕ

Η λειτουργία του Ταμείου Εγγυοδοσίας προσφέρει ουσιαστικά οφέλη στις τράπεζες όχι με τη μορφή άμεσων οικονομικών εσόδων όπως πχ προμήθειες (κάτι τέτοιο ισχύει στην περίπτωση των ευρωπαϊκών προγραμμάτων όπως θα δούμε στην συνέχεια) αλλά με την επίδραση που έχουν οι προσφερόμενες εγγυήσεις στα αναγκαία διαθέσιμα κεφάλαια των Τραπεζών.

	ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΜΜΕ 2007	ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ ΤΕΜΠΜΕ	
EUROBANK	6.301.000.000,00 €	47.788.200,00 €	0,76%
ΕΜΠΟΡΙΚΗ	4.858.036.000,00 €	29.910.600,00 €	0,62%
ΕΘΝΙΚΗ	3.586.232.000,00 €	40.740.300,00 €	1,14%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	10.977.667.000,00 €	7.907.400,00 €	0,07%
ΚΥΠΡΟΥ	3.426.000.000,00 €	9.626.400,00 €	0,28%

Με βάση τους όρους που επιβάλλει η ΒΑΣΙΛΕΙΑ II για τη λειτουργία των τραπεζικών ιδρυμάτων, κάθε τράπεζα οφείλει να δεσμεύει το 8% των

συνολικών κεφαλαίων που έχει ποσοδοτήσει ώστε να έχει την απαραίτητη κεφαλαιακή επάρκεια. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι για μια χρηματοδότηση της τάξης των 100.000,00 € η Τράπεζα πρέπει να δεσμεύσει 8.000,00 από τα κεφάλαια της τα οποία δεν μπορεί να χρησιμοποιήσει σε άλλες επενδύσεις ώστε να αποκομίσει οφέλη.

Από την άλλη πλευρά, όταν η Τράπεζα δώσει ισόποσο δάνειο 100.000,00 € με την εγγύηση του ΤΕΜΠΜΕ, δεν υποχρεούται πλέον στην δέσμευση του 8% επί του συνόλου του ποσού αλλά αντ' αυτού στη δέσμευση ποσοστού 4,6% επί της αξίας του δανείου, δεδομένου ότι τα εγγυημένα αυτά δάνεια εμπεριέχουν μικρότερο κίνδυνο και οι απαιτήσεις τους σταθμίζονται με χαμηλότερο συντελεστή. Για το λόγο αυτό η Τράπεζα υποχρεούται να δεσμεύσει το ποσό των $100.000 * 4,6\% = 4.600,00$ € αντί των 8.000,00 που θα απαιτούνταν στην προηγούμενη περίπτωση.

Η ουσιαστική ωφέλεια λοιπόν για την Τράπεζα από την χορήγηση δανείων με την επιδότηση του ΤΕΜΠΜΕ προκύπτει από την ίδια την ιδιότητα της εγγύησης μέρους του δανείου από το Ταμείο. Η εγγύηση αυτή «απελευθερώνει» χρηματικά διαθέσιμα της Τράπεζας, τα οποία διαφορετικά θα ήταν υποχρεωμένα να δεσμεύσει λόγω των επιταγών της ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ II και τα οποία μπορεί να διοχετεύσει σε άλλες χρηματοδοτήσεις ή επενδύσεις ώστε να αποκομίσει περαιτέρω έσοδα.

Σε ένα δεύτερο επίπεδο η παροχή δανείων με την επιδότηση του ΤΕΜΠΜΕ προσφέρει στην τράπεζα ένα χαρτοφυλάκιο δανείων πολύ πιο υγιές. Σε αρχικό στάδιο η ίδια η Τράπεζα κάνει τον έλεγχο των οικονομικών και γενικότερων στοιχείων της επιχείρησης· δεν «εξαναγκάζεται» δηλαδή να δώσει δάνειο σε έναν πελάτη που η ίδια θα θεωρούσε αφερέγγυο. Εν συνεχεία όμως η αξιολόγηση της ΜΜΕ και από το Ταμείο με διαφορετικό σύστημα αξιολόγησης συμβάλλει στην καλύτερη αποτίμηση του κινδύνου και στη δημιουργία ενός πελατολογίου επιχειρήσεων με πολύ καλά χαρακτηριστικά και προοπτικές οι οποίες συν τοις άλλοις έχουν εγγυημένο ένα σημαντικό ποσό της χορήγησης που λαμβάνουν από τις Τράπεζες.

Επιπρόσθετα, η εγγύηση της ΤΕΜΠΙΜΕ καλύπτει ένα μεγάλο ποσοστό των πιθανών ζημιών των Τραπεζών στην περίπτωση που ένας δανειολήπτης δεν μπορέσει να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του. Το ποσοστό κάλυψης της εγγύησης του δανείου αποπληρώνεται από το Ταμείο αφού η Τράπεζα έχει καλύψει το υπολειπόμενο μέρος, το οποίο έχει χορηγήσει με εξασφαλίσεις που έχει λάβει απευθείας από τον πελάτη. Με την πληρωμή μέρους του δανείου από το Ταμείο η Τράπεζα απολαμβάνει την ωφέλεια να μειώνει τις απαιτήσεις της και να βελτιώσει την απόδοση των κεφαλαίων της.

Κοινοτικές επιδοτήσεις: Κοινοτικά Προγράμματα Στήριξης

Τα τραπεζικά ιδρύματα έχουν υπογράψει ειδική σύμβαση με το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών για την υλοποίηση των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. Τα οφέλη από την υλοποίηση των προγραμμάτων κοινοτικών επιδοτήσεων έχουν και αυτά πολλαπλά οφέλη για τις Τράπεζες.

Σε ένα πρώτο επίπεδο τα τραπεζικά ιδρύματα κερδίζουν από τα προγράμματα επιδότησης νέα δυνητική πελατεία. Τα προγράμματα επιδότησης από την ΕΕ, όπως οι τελευταίες προκηρυχθείσες δράσεις για το Εμπόριο, προσφέρουν το 50% της αναλαμβανόμενης δαπάνης, θέτουν ως προϋπόθεση την κάλυψη του 25% του συνόλου της επένδυσης από την επιχείρηση και το υπολειπόμενο 25% καλύπτεται είτε από τον επιχειρηματία είτε με τραπεζικό δανεισμό. Δεδομένου ότι οι αναλαμβανόμενες επενδύσεις συνήθως αφορούν σημαντικά ποσά που η επιχείρηση δεν μπορεί να καλύψει μόνη της, ανοίγεται στις τράπεζες μια νέα κατηγορία πελατών προς προσέλκυση, η οποία δεν έχει μεγάλες επισφάλειες γιατί έχει ένα μέρος του κόστους της καλυμμένο από την ευρωπαϊκή επιδότηση και ένα σίγουρο ποσοστό ρευστών διαθεσίμων, αφού απαιτείται και η δική της συμμετοχή στην επένδυση. Η πελατεία αυτή που προσελκύει η Τράπεζα έχει το πρόσθετο χαρακτηριστικό ότι αξιολογείται από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου

Οικονομικών στα οικονομικά της μεγέθη καθώς και σε άλλες παραμέτρους σε σχέση με τη δυνατότητα ανάπτυξής της και έτσι αποτελείται από πελάτες που έχουν τα εχέγγυα - σε πρώτη φάση τουλάχιστον - ότι θα μπορέσουν να ανταποκριθούν και στις υποχρεώσεις που θα αναλάβουν με τα δάνεια που θα τους χορηγήσει αυτοτελώς η Τράπεζα. Δεν πρέπει ακόμα να υποτιμάται το όφελος των πιστωτικών ιδρυμάτων από τις σταυροειδείς πωλήσεις που θα μπορούν να κάνουν σε αυτή τη νέα πελατεία για να καλύψουν και άλλες ανάγκες τόσο των εταιρειών όσο και των φορέων τους με τραπεζικά προϊόντα άλλων κατηγοριών.

Εκτός όμως από τη νέα δυνητική πελατεία και τη δυνατότητα διενέργειας σταυροειδών πωλήσεων από τις τράπεζες, σημαντικά είναι τα καθαρά οικονομικά οφέλη για τις τράπεζες από την υποδοχή, τον έλεγχο και την υλοποίηση των επενδυτικών προτάσεων που υπάγονται στα ΚΠΣ. Στον ακόλουθο πίνακα μπορούμε να δούμε τις αμοιβές των τραπεζών ανά αίτημα για το Α', Β' και Γ' κύκλο προκήρυξης για το Γ' ΚΠΣ:

ΑΜΟΙΒΗ ΤΡΑΠΕΖΑΣ Α & Β ΚΥΚΛΟΣ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗΣ	ΑΜΟΙΒΗ ΤΡΑΠΕΖΑΣ Γ ΚΥΚΛΟΣ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗΣ
i. 700,00 € /αίτηση	i. 1.200,00/ αίτηση
ii. 1.700,00 ανά εγκεκριμένη και υλοποιημένη αίτηση	ii. 500,00 € ανά συμβασιοποίηση
iii. 2% επί του συνολικού προϋπολογισμού των επενδύσεων που θα υλοποιηθούν	iii. 3% επί του συνολικού προϋπολογισμού των επενδύσεων που θα υλοποιηθούν
iv. 20% προσαύξηση των ii και iii ανάλογα με τη γεωγραφική περιφέρεια επένδυσης	
v. 150,00 για κάθε εισήγηση για τροποποίηση της απόφασης υπαγωγής	

Μία ενδεικτική εικόνα των εσόδων που αποκομίζουν οι τράπεζες από την υποδοχή και υποστήριξη των προγραμμάτων του Κοινοτικού Πλαισίου προσφέρει η ανάλυση που ακολουθεί και αφορά τα κέρδη της Εθνικής Τράπεζας από την υποστήριξη των Κοινοτικών Προγραμμάτων:

- ✓ Για τον Α' κύκλο προκηρύξεων, που ξεκίνησε το 2003, η Τράπεζα παρέλαβε 826 επενδυτικές προτάσεις και το ύψος της αμοιβής που της αναλογεί είναι 2.000.000,00 €
- ✓ Για τον Β' κύκλο προκηρύξεων, που ξεκίνησε το 2005, η Τράπεζα παρέλαβε 355 επενδυτικές προτάσεις και το ύψος της αμοιβής που της αναλογεί είναι 1.300.000,00 €
- ✓ Για τον Γ' κύκλο προκηρύξεων, που ξεκίνησε το 2006, η Τράπεζα παρέλαβε 1.673 επενδυτικές προτάσεις (σε σύνολο 6.659 - πρώτη σε παραλαβή προτάσεων) και το ύψος της αμοιβής που της αναλογεί για το στάδιο της συμβασιοποίησης είναι 2.007.000,00 €. Αναφορικά με το κομμάτι της υλοποίησης, σε σχέση με το ποσό που έχει διατεθεί από το Υπουργείο Οικονομικών για το πρόγραμμα και με τα ιστορικά στοιχεία για το ύψος των επιδοτούμενων έργων, η αμοιβή της Τράπεζας εκτιμάται στα 4.700.000,00 €.
- ✓ Για τις προκηρύξεις που αφορούν ολοκληρωμένα έργα αστικής ανάπτυξης, η Τράπεζα παρέλαβε 1.066 επενδυτικές προτάσεις και το ύψος της αμοιβής που έλαβε για την πρώτη φάση της υποδοχής είναι 1.279.200,00 €
- ✓ Για τις προκηρύξεις που αφορούν την Κοινωνία της Πληροφορίας, η Τράπεζα παρέλαβε 72 επενδυτικές προτάσεις και το ύψος της αμοιβής που έλαβε για την πρώτη φάση της υποδοχής είναι 86.400,00 €

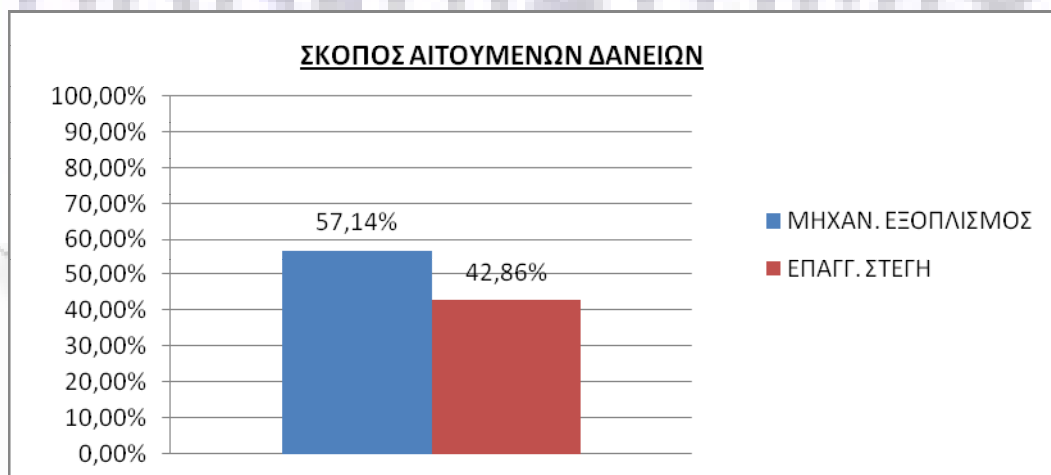
Από τα παραπάνω προκύπτει ότι εκτός από την πρόσβαση σε νέα πελατεία, η οποία δίνει στις τράπεζες τη δυνατότητα να προσφέρουν ένα ευρύ φάσμα προϊόντων σε νέους πελάτες, η «εμπλοκή» των Τραπεζών στο σύστημα των κοινοτικών επιδοτήσεων έχει και άμεσα οικονομικά οφέλη από τις προμήθειες που δίνει το Υπουργείο Οικονομικών.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟ ΔΕΙΓΜΑ - ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Το στατιστικό δείγμα που χρησιμοποιήθηκε για την παρούσα μελέτη ήταν δυστυχώς πολύ μικρότερο από το αναμενόμενο, λόγω προβλημάτων που ανέκυψαν κατά την έρευνα για την εύρεση στοιχείων για δάνεια τα οποία έχουν δοθεί από τραπεζικά ιδρύματα με την εγγύηση του ΤΕΜΠΜΕ. Πιο συγκεκριμένα, τόσο το Ταμείο για λόγους δεοντολογίας και προσωπικών δεδομένων, όσο και τα τραπεζικά ιδρύματα με βάση το νόμο περί προσωπικών δεδομένων δεν έδιναν πρόσβαση σε στοιχεία που αφορούσαν τις επιχειρήσεις και τις δανειακές συμβάσεις που έχουν συναφθεί. Επιπλέον δεν υπάρχει εναλλακτικός τρόπος πρόσβασης στα οικονομικά στοιχεία των ΜΜΕ γιατί δεν είναι πχ εισηγμένες στο Χρηματιστήριο ώστε να δημοσιεύουν τα οικονομικά τους αποτελέσματα.

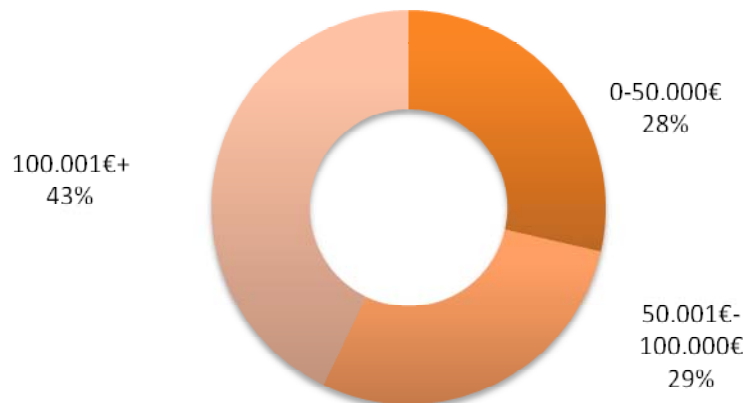
Κατόπιν προσωπικής έρευνας και πρόσβασης, διαμορφώθηκε ένα μικρό δείγμα 14 δανείων¹¹, το οποίο είναι μεν πολύ μικρό για την εξαγωγή αξιόπιστων επιστημονικών συμπερασμάτων, μπορεί όμως να προσφέρει μία πρώτη εικόνα για την συγκεκριμένη αγορά.

Τα ποσά των εγκεκριμένων δανείων εκτείνονται από πολύ μικρά δάνεια της τάξης των € 20.000 έως και 150.000, τα περισσότερα εκ των οποίων χρησιμοποιούνται για την αγορά μηχανολογικού εξοπλισμού.

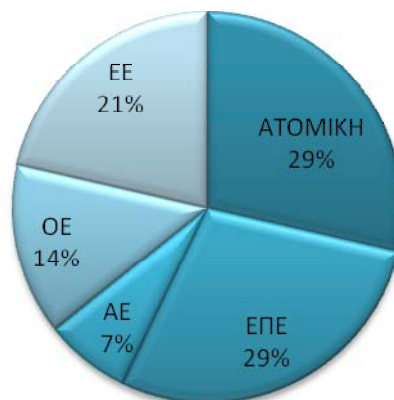
¹¹ Συνολικά τα δάνεια ήταν 15 τον αριθμό, αλλά το 1 εξ αυτών μεταφέρθηκε σε προσωρινή καθυστέρηση και δεν υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία

ΠΟΣΑ ΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

Αν εξετάσουμε τη νομική μορφή των επιδοτούμενων επιχειρήσεων, διαπιστώνουμε ότι το μεγαλύτερο μέρος είναι ατομικές επιχειρήσεις ή ΕΠΕ, ενώ το μικρότερο ποσοστό αποτελούν οι ΑΕ. Στο δείγμα που χρησιμοποιήθηκε το ποσοστό των ατομικών επιχειρήσεων ήταν σημαντικά μικρότερο από το αντίστοιχο ποσοστό που δηλώνει το ΤΕΜΠΜΕ.

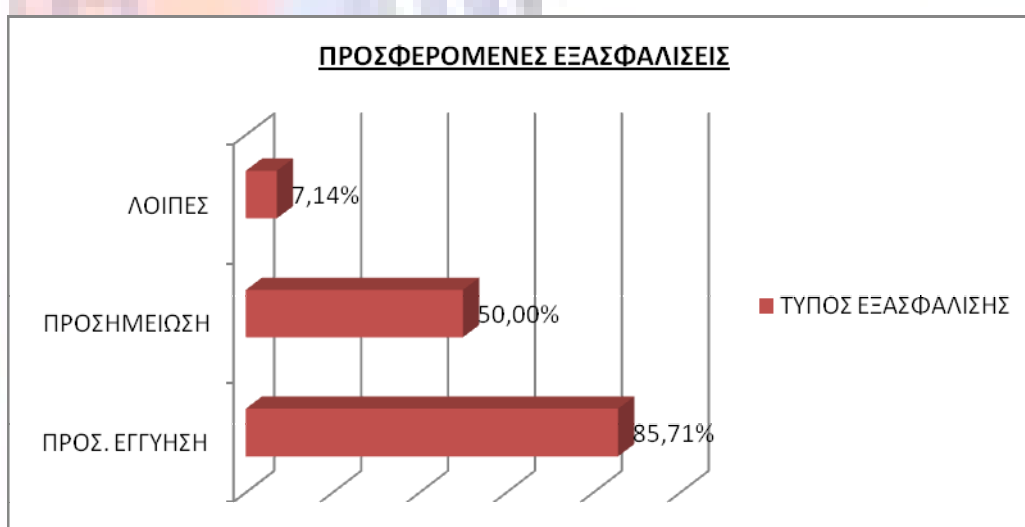
ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

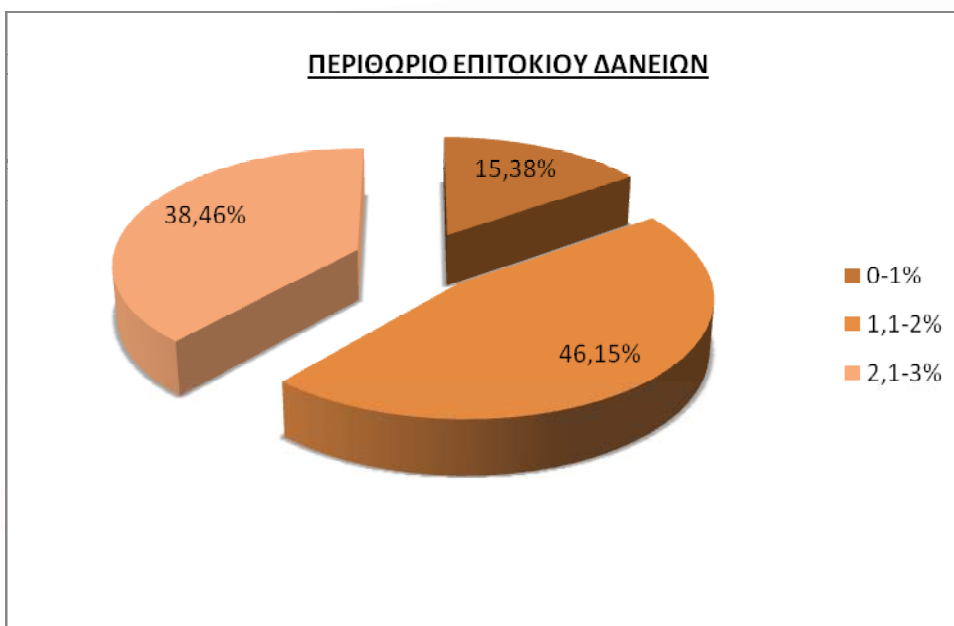
Από το σύνολο των επιχειρήσεων που έλαβαν χρηματοδότηση, το 1/3 ήταν νεοϊδρυθείς επιχειρήσεις, ποσοστό μικρότερο μεν από τα επίσημα στατιστικά στοιχεία του Ταμείου, αλλά αρκετά σημαντικό για να δείξουμε ότι ο θεσμός

αυτός όντως λειτουργεί ως κινητήριος δύναμη για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων κατά το ξεκίνημα της λειτουργίας τους.

Αναφορικά με τους όρους του δανεισμού, το μεγαλύτερο μέρος των δανείων λαμβάνει ως εξασφάλιση την προσωπική εγγύηση των φορέων των επιχειρήσεων. Συμπληρωματικά ως προς αυτό, λαμβάνεται ως εξασφάλιση και προσημείωση ακινήτου, που ουσιαστικά καλύπτει το μη εγγυημένο τμήμα του δανείου. Σημειώνεται ότι υπάρχουν και άλλες μορφές προσφερόμενων εξασφαλίσεων, όπως η εκχώρηση απαίτησης από επιδότηση του Δημοσίου.

Όσον αφορά την επιτοκιακή επιβάρυνση του δανειολήπτη, αυτή κυμαίνεται από 0,5 έως 3 μονάδες πλέον του βασικού επιτοκίου παγίων που προσφέρει το πιστωτικό ίδρυμα. Το μικρότερο περιθώριο δίνεται σε δάνεια που προσφέρουν περισσότερες εξασφαλίσεις, όπως προσημείωση ή εκχώρησης απαίτησης από δημόσια επιδότηση, ενώ μεγαλύτερα περιθώρια δίνονται σε μη πλήρως εξασφαλισμένα δάνεια, όπου προσφέρονται μόνο ατομικές εγγυήσεις των φορέων.

Από τα παραπάνω μπορούν να εξαχθούν (με τις απαραίτητες επιφυλάξεις λόγω του περιορισμένου δείγματος) τα ακόλουθα συμπεράσματα:

- Ο δανεισμός για σκοπούς αγοράς μηχανολογικού εξοπλισμού και επαγγελματικής στέγης δείχνει ότι το ΤΕΜΠΜΕ όντως δρα υπέρ του εκσυγχρονισμού των υποδομών και εξοπλισμού των επιχειρήσεων και ενισχύει επιχειρήσεις που πραγματικά έχουν μακροχρόνιο σχεδιασμό – αλλιώς γιατί να επενδύσουν σε αγορά ή βελτίωση επαγγελματικής στέγης;
- Η εγγύηση που προσφέρεται από το Ταμείο βοηθά τις επιχειρήσεις με περιορισμένες προσφερόμενες εξασφαλίσεις – μεγάλο μέρος των επιδοτούμενων επιχειρήσεων προσφέρουν μόνο τις προσωπικές εγγυήσεις των φορέων τους.
- Μεγάλο ποσοστό των επιδοτούμενων επιχειρήσεων είναι ατομικές, οι οποίες είναι και αυτές με το μικρότερο μέγεθος και χρήζουν μεγαλύτερης ενίσχυσης.
- Η επιτοκιακή επιβάρυνση κυμαίνεται ανάλογα με το μέγεθος των επιχειρήσεων και τις εξασφαλίσεις που προσφέρουν και δεν κυμαίνεται στα υψηλότερα δυνατά επίπεδα που μπορεί να επιβάλλει το πιστωτικό ίδρυμα. Αυτό αναιρεί το επιχειρήμα ότι η

επιβάρυνση από τα επιτόκια είναι μεγάλη λόγω του μικρού μεγέθους των επιχειρήσεων και ότι ουσιαστικά όλο το κομμάτι της επιδότησης του επιτοκίου εξανεμίζεται από τα περιθώρια που δίνει η Τράπεζα.

- Το ποσοστό των καθυστερούμενων δανείων ως προς τα εκταμιευθέντα συνάδει σε γενικές γραμμές με τα στοιχεία του Ταμείου (1 δάνειο από τα 15 του δείγματος - 6,6%), και μάλιστα σε μια περίοδο όπου ο τομέας των ΜΜΕ πάσχει από έλλειψη ρευστότητας και δυσκολίες πληρωμής των υποχρεώσεών τους. Σημειώνεται ότι και στο δείγμα διατηρείται ο στόχος του ΤΕΜΠΜΕ για διατήρηση του ποσοστού των καθυστερήσεων κάτω από το 7% επί του συνόλου των εγγυημένων δανείων.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στην παρούσα εργασία προσπαθήσαμε να αναλύσουμε τις βασικές μορφές ενίσχυσης της χρηματοδότησης που μπορούν να λάβουν οι ΜΜΕ με την ενίσχυση που τους προσφέρεται από το Κράτος αλλά και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ανάλυση που έγινε καθώς και τα δεδομένα - έστω και ελλιπή - που αντλήθηκαν από το δείγμα μπορούν να μας οδηγήσουν στα παρακάτω συμπεράσματα:

- ☞ Μια ΜΜΕ έχει στη διάθεση της αρκετά εργαλεία με τα οποία μπορεί να πετύχει μείωση του κόστους του επιχειρηματικού δανεισμού της. Ανάλογα με τη φύση και τον προσανατολισμό της επιχείρησης μπορεί να ενημερώνεται από τις αρμόδιες υπηρεσίες και την αντίστοιχη ιστοθέση¹² για τα προκηρυσσόμενα προγράμματα του ΕΣΠΑ (πλέον), να υποβάλλει αίτημα για ένταξη στην εγγύηση του ΤΕΜΠΙΜΕ ή να επιδιώκει συνδυασμό και των δύο εναλλακτικών
- ☞ Οι διαδικασίες που απαιτούνται για την εφαρμογή και των δύο προγραμμάτων υλοποιούνται μέσω των τραπεζών με τις οποίες θα συνεργάζονται ούτως ή άλλως οι επιχειρήσεις και έτσι δεν είναι απαραίτητη η προσφυγή σε ειδικούς συμβούλους που θα συνεπαγόταν πρόσθετο κόστος
- ☞ Η διαδικασία έγκρισης της υπαγωγής σε κάποιο από τα προγράμματα είναι σύντομη (10 εργάσιμες ημέρες περίπου για το ΤΕΜΠΙΜΕ και περίπου 1 μήνας από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής για τα Κοινοτικά Προγράμματα)
- ☞ Η διασπορά των υπό ενίσχυση επιχειρήσεων στην περιφέρεια είναι αρκετά καλή, δεδομένου και του γεγονότος ότι το μεγαλύτερο μέρος των ΜΜΕ δραστηριοποιείται στην Αττική.

¹² <http://www.info3kps.gr/index.asp?search=1>

☰ Και στις δύο περιπτώσεις ενισχύσεων τα οικονομικά στοιχεία των επιχειρήσεων αξιολογούνται είτε από τις τράπεζες είτε από τους φορείς είτε από κέντρα που συστήνονται για αυτόν ειδικά το λόγο, επομένως εξασφαλίζεται σε μεγάλο βαθμό η χρηματοδότηση υγιών επιχειρήσεων, ενώ ο επερχόμενος έλεγχος διασφαλίζει ότι τα χρήματα πάνε στους επιχειρηματικούς σκοπούς για τους οποίους προορίζονταν.

Από την άλλη πλευρά όμως, πρέπει να σημειώσουμε και τα ακόλουθα:

- ⊗ Τα χρήματα που έχουν δοθεί προς επένδυση από την Ε.Ε. για το Ε.Σ.Π.Α. αλλά και οι διαθέσιμοι πόροι του ΤΕΜΠΜΕ, παρά το γεγονός ότι επιδεικνύουν αυξανόμενους ρυθμούς σε σχέση με το παρελθόν, δεν επαρκούν για να καλυφθούν όλες οι ανάγκες των ΜΜΕ. Σημαντικό ρόλο σε αυτό παίζει και το γεγονός ότι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις αποτελούν το 99% περίπου των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην ελληνική επικράτεια.
- ⊗ Το ΤΕΜΠΜΕ έχει διάρκεια ζωής 4 έτη έως σήμερα και τα μεγέθη του είναι πολύ μικρότερα των αντιστοίχων οργανισμών σε άλλα κράτη της ΕΕ, ενώ αποτελεί στατιστικά πολύ μικρό ποσοστό του ΑΕΠ. Για να αξιολογηθεί το όφελος που έχει προκύψει από τη λειτουργία του πρέπει να εξεταστεί σε βάθος τουλάχιστον 10+ ετών και κατόπιν ενίσχυσης των κεφαλαίων του.
- ⊗ Για την αξιολόγηση των κοινοτικών προγραμμάτων πρέπει να ξεκινήσει και η υλοποίηση του ΕΣΠΑ, δεδομένου ότι από τις ενισχύσεις που έχει λάβει η Ελλάδα ως τώρα, μόνο το Γ' ΚΠΣ εκτελέστηκε με την καλύτερη δυνατή διαχείριση, ενώ το Α' και Β' ΚΠΣ είχαν αρκετά προβλήματα και σπατάλες πόρων.

Συνοψίζοντας, με την παρούσα έρευνα μπορέσαμε να αποτυπώσουμε κάποια χρήσιμα στοιχεία για τις κρατικές και ευρωπαϊκές επιδοτήσεις, θα πρέπει όμως στο μέλλον να γίνει κάποια εκτενέστερη έρευνα με δυνατότητα πρόσβασης σε περισσότερα στατιστικά στοιχεία για να υπάρχει πιο ολοκληρωμένη εικόνα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Internet sites:

www.ependyseis.gr

www.tempme.gr

www.hellaskps.gr

www.ggea.gr

http://ec.europa.eu/enterprise/sme/index_el

http://www.enterprise-europe-network.ec.europa.eu/index_en

<http://www.mou.gr>

www.mnec.gr

www.ase.gr

www.nbg.gr

www.alphabank.gr

www.eurobank.gr

www.mou.gr

<http://www.eommex.gr/greek/paratiritirio/index.htm>

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΜΕ ΤΟ ΤΕΜΠΙΜΕ

ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

1. ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
2. ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
3. ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.
4. ΕΓΝΑΤΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε
5. ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
6. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΛΤΔ
7. ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.
8. ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ
9. ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.
10. ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.
11. ΩΜΕΓΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.
12. ASPIS BANK Α.Ε.
13. EFG-EUROBANK ERGASIAS Α.Ε.
14. FBB- FIRST BUSINESS BANK
15. NOVA BANK Α.Ε.
16. PROBANK Α.Ε.
17. ALPHA BANK
18. CITIBANK
19. MARFIN BANK

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

1. Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα ΣΥΝ.Π.Ε.
2. Συνεταιριστική Τράπεζα Δράμας ΣΥΝ.Π.Ε.
3. Συνεταιριστική Τράπεζα Δωδεκανήσου ΣΥΝ.Π.Ε.
4. Συνεταιριστική Τράπεζα Έβρου ΣΥΝ.Π.Ε.
5. Συνεταιριστική Τράπεζα Ευβοίας ΣΥΝ.Π.Ε.
6. Συνεταιριστική Τράπεζα Ιωαννίνων ΣΥΝ.Π.Ε.
7. Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας ΣΥΝ.Π.Ε.
8. Συνεταιριστική Τράπεζα Κορινθίας ΣΥΝ.Π.Ε.
9. Συνεταιριστική Τράπεζα Λαμίας ΣΥΝ.Π.Ε.
10. Συνεταιριστική Τράπεζα Λέσβου - Λήμνου ΣΥΝ.Π.Ε.
11. Συνεταιριστική Τράπεζα Ν. Κοζάνης ΣΥΝ.Π.Ε.
12. Συνεταιριστική Τράπεζα Ν. Πιερίας "ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΠΙΣΤΗ" ΣΥΝ.Π.Ε.
13. Συνεταιριστική Τράπεζα Ν. Τρικάλων ΣΥΝ.Π.Ε.
14. Συνεταιριστική Τράπεζα Παγκρήτια ΣΥΝ.Π.Ε.
15. Συνεταιριστική Τράπεζα Σερρών ΣΥΝ.Π.Ε.
16. Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων ΣΥΝ.Π.Ε.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΕΙΡΑΙΩΣ